

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PROBLÉMOVÉ ASPEKTY PREVENCE
KRIMINALITY NA MÍSTNÍ ÚROVNI SE
ZAMĚŘENÍM NA MĚSTO VIMPERK**

Autor práce: Ondřej Novák

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Ondřej Novák

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Problémové aspekty prevence kriminality na místní úrovni se zaměřením na město Vimperk

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Problematic Aspects of Crime Prevention at the Local Level with a Focus on the Town of Vimperk

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

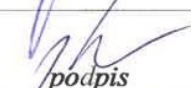
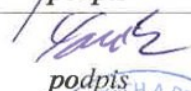

Datum zadání bakalářské práce: Červen 2025

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je detekovat zvláštnosti místních preventivních aktivit, které znesnadňují fakticky realizovanou prevenci kriminality ve městě Vimperk. Vedlejším cílem je návrh konkrétních preventivních opatření vedoucích k zefektivnění prevence kriminality realizované v rámci města Vimperk.

Student: Ondřej Novák	25.6.2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.	25.6.2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	28.8.25 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	29.8.2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	29.8.2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Dr. Mgr. Josefovi Kříhovi, PhD., LL.M., za jeho čas, cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

NOVÁK, O. *Problémové aspekty prevence kriminality na místní úrovni se zaměřením na město Vimperk: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 88 s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Klíčová slova: jiná protispolečenská činnost, místní úroveň prevence, prevence kriminality, situační prevence, sociální prevence

Věcné vymezení bakalářské práce v jeho teoretické širší části prvotně objasňuje základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, jako je např. obsah a formy prevence kriminality na místní úrovni s důrazem k zájmově užší reflexi významnosti sociálních a situačních preventivních aktivit. V užším postihu detekuje úrovně, způsoby a zvláštnosti fakticky realizovaných místních preventivních aktivit upotřebitelných pro potírání kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ v rámci města Vimperka.

Praxeologicky orientovaná část bakalářské práce dále tematicky návazně úžeji reflektuje problémové aspekty prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ v souvislosti s konkrétními opatřeními města Vimperka, která se v minulosti realizovala či stále probíhají. Užitím kvalitativního průzkumného šetření, tj. řízených rozhovorů s oslovenými respondenty, kterými jsou představitelé města, Městské policie Vimperk a zástupci dalších relativních subjektů, jsou dále zájmově demonstrovány konkrétní problémové aspekty faktického zabezpečení místních preventivních aktivit města Vimperka.

Součástí praxeologicky orientovaných výstupů bakalářské práce je taktéž analýza a generalizované vyhodnocení strategických dokumentů města Vimperka. Konkrétně Bezpečnostních analýz za určující období let 2024 a 2025 a Plánu prevence kriminality města Vimperka, včetně subsidiární analýzy dostupných údajů, které vymezují páchanou kriminalitu či tzv. „jinou protispolečenskou činnost“ za ilustrativního využití dostupných map kriminality.

ABSTRACT

NOVÁK, O. *Problematic Aspects of Crime Prevention at the Local Level with a Focus on the Town of Vimperk: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 88 pp. Supervisor: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Key words: other antisocial activity, local level of prevention, crime prevention, situational prevention, social prevention

The substantive definition of the bachelor's thesis in its theoretical broader part initially clarifies the basic terminology and starting points of the thematic area under study, such as the content and forms of crime prevention at the local level with an emphasis on the narrower reflection of the importance of social and situational preventive activities. In the narrower scope, it detects the levels, methods and peculiarities of actually implemented local preventive activities usable for combating crime or so-called "other antisocial activities" within the city of Vimperk.

The praxeologically oriented part of the bachelor's thesis further reflects the problematic aspects of crime prevention or so-called "other antisocial activities" in connection with specific measures of the city of Vimperk that have been implemented in the past or are still ongoing. Using a qualitative exploratory survey, i.e. controlled interviews with the respondents addressed, who are representatives of the city, the Vimperk City Police and representatives of other related entities, specific problematic aspects of the factual provision of local preventive activities in the city of Vimperk are further demonstrated in an interesting way.

Part of the praxeologically oriented outputs of the bachelor's thesis is also the analysis and evaluation of strategic documents of the city of Vimperk. Specifically, the Security Analysis and the Crime Prevention Plan of the city of Vimperk, including a subsidiary analysis of available data that define the committed crime, or so-called "other antisocial activity", with the subsidiary use of a crime map

Obsah

Úvod	10
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Rámcová východiska zkoumané tematické oblasti	13
2.1 Základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti.....	13
2.1.1 Kriminalita	13
2.1.2 Kriminologie	14
2.1.3 Prevence kriminality	15
2.1.4 Viktimologie	17
2.1.5 Viktimizace	18
3 Specifikace úrovně prevence kriminality v České republice	19
3.1 Typologie prevence kriminality podle cílových skupin.....	19
3.1.1 Primární prevence	19
3.1.2 Sekundární prevence	20
3.1.3 Terciární prevence.....	20
3.2 Typologie prevence kriminality podle obsahu a zaměření	21
3.2.1 Sociální prevence	21
3.2.2 Situační prevence	22
3.3 Systém prevence kriminality v ČR dle úrovně	23
3.3.1 Meziresortní úroveň prevence kriminality	23
3.3.2 Resortní úroveň prevence kriminality	24
3.3.3 Místní úroveň prevence kriminality	25
4 Prevence kriminality na místní úrovni ve městě Vimperku	27
4.1 Subjekty realizující prevenci kriminality na místní úrovni.....	27
4.1.1 Město Vimperk	27
4.1.2 Městský úřad Vimperk.....	28
4.1.3 Městská policie Vimperk	31
4.1.4 Obvodní oddělení Policie ČR Vimperk	34

4.1.5	Neziskové organizace působící ve městě Vimperku.....	35
4.2	Konkrétní projekty prevence kriminality na místní úrovni realizované na území města Vimperka	35
4.2.1	Asistent prevence kriminality jako prvek situační a sociální prevence ..	36
4.2.2	Městský kamerový dohlížecí systém jako prvek situační prevence.....	38
4.3	Shrnutí teoretických východisek a jejich význam pro praxeologickou část ...	39
5	Praxeologická část – analýza a vyhodnocení strategických dokumentů města Vimperka, analýza dostupných údajů vymezujících páchanou kriminalitu či tzv. „jinou protispolečenskou činnost“ a objasnění problémových aspektů prevence kriminality ve Vimperku s následnými návrhy možných preventivních opatření .	42
5.1	Cíl praktické části.....	42
5.2	Použité metody	42
5.3	Metodologická reflexe autorství dokumentu	42
5.4	Analýza bezpečnostní situace města Vimperka	43
5.4.1	Bezpečnostní analýza za roky 2024 a 2025	43
5.4.2	Přestupkovost a tzv. „jiná protispolečenská činnost“	44
5.4.3	Drogová problematika a mládežnická kriminalita	44
5.4.4	Shrnutí bezpečnostní situace	45
5.5	Analýza strategických dokumentů města Vimperka.....	46
5.5.1	Obsahová analýza Plánu prevence kriminality 2024–2026	46
5.5.2	Subsidiární analýza dostupných údajů páchané kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“	49
5.6	Metoda průzkumného šetření	49
5.6.1	Výběr respondentů a realizace průzkumu	49
5.6.2	Průzkumné otázky	50
5.6.3	Způsob zpracování a vyhodnocení rozhovorů	52
5.7	Analýza dat získaných z polostrukturovaných rozhovorů	52
5.7.1	Dílčí průzkumná otázka č. 1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?	52

5.7.2	Dílčí průzkumná otázka č. 2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?	53
5.7.3	Dílčí průzkumná otázka č. 3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?.....	54
5.7.4	Dílčí průzkumná otázka č. 4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?	54
5.7.5	Dílčí průzkumná otázka č. 5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?.....	55
5.8	Shrnutí výsledků průzkumného šetření.....	56
5.9	Odpověď na hlavní průzkumnou otázku.....	58
6	Diskuse	60
7	Návrhy opatření pro zefektivnění prevence kriminality ve městě Vimperku	63
7.1	Posílení personálního a organizačního zabezpečení prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“	63
7.2	Rozvoj a průběžná optimalizace městského kamerového dohlížecího systému.....	63
7.3	Zefektivnění sdílení informací mezi zapojenými subjekty	64
7.4	Posílení preventivních aktivit zaměřených na rizikové skupiny a specifické problémy	64
7.5	Posílení evaluace a měřitelnosti preventivních opatření.....	65
7.6	Zachování a rozvíjení funkčních prvků stávajícího systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“	65
	Závěr.....	66
	Seznam použitých zdrojů	69
	Seznam zkratk	74
	Seznam tabulek a grafů	75
	Seznam příloh.....	76
	Přílohy	77

Úvod

Věcné vymezení bakalářské práce formou širšího teoretického i užšího praxeologického vhledu reflektuje trvale celospolečensky i odborně aktuální tematickou oblast, která má ambici zdůraznit význam prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve vazbě ke konkrétnímu teritoriálnímu území. Předkládaný text bakalářské práce obecně reflektuje stanovené cíle bakalářské práce a směřuje k propojení teoretických východisek s praktickou aplikací preventivních aktivit na místní úrovni. Prevence kriminality představuje významný nástroj bezpečnostní politiky státu i územních samosprávných celků. Na místní úrovni nabývá specifického významu, neboť právě obec je nejbližší občanům a je schopna identifikovat konkrétní bezpečnostní problémy daného území a pružně na ně reagovat. Efektivně nastavený systém preventivních opatření může přispět nejen ke snižování kriminality, ale také k posilování subjektivního pocitu bezpečí obyvatel a ke zvyšování kvality života v obci. Téma prevence kriminality na místní úrovni bylo zvoleno nejen s ohledem na jeho trvalou a celospolečenskou aktuálnost, ale také s přihlédnutím k praktickému působení autora bakalářské práce v oblasti faktického zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku ve vztahu k danému teritoriu. Empirická zkušenost zpracovatele bakalářské práce toliko umožňuje hlubší porozumění zkoumané odborné problematice a poskytuje možnost kriticky vyhodnotit fakticitu fungování preventivních mechanismů v oblasti preventivního působení při potírání tradiční (obecné) kriminality a tzv. „jiné protispolečenské činnosti.“

Teoretická část práce vymezuje primárně základní pojmosloví a východiska související s kriminalitou, kriminologií a prevencí kriminality a charakterizuje systém prevence kriminality v České republice. Výstupy bakalářské práce dílem konkrétně analyzují problematické aspekty prevence kriminality ve městě Vimperku, včetně návrhu situačních a organizačně-taktických opatření vedoucích ke zefektivnění preventivních aktivit na místní úrovni.

Praxeologicky orientovaná část je zaměřena na analýzu problémů fakticky znesnadňujících prevenci kriminality a tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ na daném území, a to prostřednictvím rozboru a vyhodnocení řízených rozhovorů s vybranými subjekty podílejícími se na realizaci preventivních opatření a následně rozbohem strategických dokumentů zanalyzuje funkčnost prevence kriminality na daném území.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem je detekovat zvláštnosti místních preventivních aktivit, které znesnadňují fakticky realizovanou prevenci kriminality ve městě Vimperku. Vedlejším cílem je návrh konkrétních preventivních opatření vedoucích k zefektivnění prevence kriminality realizované v rámci města Vimperka.

Teoretická část bakalářské práce je zpracována na základě kvalitativního přístupu s využitím analýzy odborné literatury a relevantních právních a strategických dokumentů. Cílem této části je vymezit základní pojmy související s kriminalitou a prevencí kriminality a vytvořit teoretický rámec pro následnou analýzu situace na místní úrovni.

Při zpracování byly využity zejména odborné publikace z oblasti kriminologie, viktimologie a bezpečnostních studií, dále de lege lata účinné právní předpisy České republiky a koncepční materiály týkající se systému prevence kriminality v České republice. Metodicky byla aplikována především metoda analýzy a syntézy odborných poznatků, deskriptivní metoda při vymezování základních pojmů a komparativní přístup při členění jednotlivých typologií prevence kriminality. Teoretická část vytváří východisko pro praktickou část práce.

V závěru teoretické části je stručně charakterizována prevence kriminality na místní úrovni ve městě Vimperku jako výchozí rámec pro empirické šetření.

Pro zpracování praxeologické části bakalářské práce byla zvolena metoda kvalitativního průzkumného šetření, realizovaná formou řízených (polostrukturovaných) rozhovorů. Tato metoda byla zvolena s ohledem na charakter zkoumané problematiky, jelikož umožňuje hlubší porozumění postojům, zkušenostem a názorům subjektů podílejících se na realizaci prevence kriminality na místní úrovni.

Cílem průzkumného empirického šetření je identifikovat problematické aspekty prevence kriminality ve městě Vimperku a zjistit, jak jsou tyto problémy vnímány jednotlivými aktéry bezpečnostní politiky města.

Oslovená kohorta respondentů byla složena z vybraných zástupců dotčených, místně a věcně příslušných institucí, fakticky se spolupodílejících na realizaci prevence tradiční (obecné) kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“, konkrétně zástupců Městské policie Vimperk, zástupců vedení města Vimperka, pracovníka v oblasti sociální

prevence, asistenta prevence kriminality, strážníka, příslušníka Policie České republiky a operátora městského kamerového dohledového systému.

Tito respondenti byli zájmově vybráni cíleně s ohledem na míru odborných znalostí zkoumané problematiky. Realizované řízené rozhovory probíhaly na základě předem připraveného okruhu průzkumných otázek. Struktura rozhovorů umožňovala zachovat jednotné tematické zaměření, zároveň však poskytovala prostor pro doplňující otázky a rozvedení odpovědí respondentů. Získané empirické ukazatele byly následně analyzovány formou dílčích a zevšeobecňujících závěrů a generalizovaně vyhodnoceny.

2 Rámcová východiska zkoumané tematické oblasti

Tato kapitola objasní a vysvětlí pojmosloví a východiska, které je nezbytné znát pro pochopení problematiky prevence kriminality na místní úrovni. Prvotně se zaměří na definici kriminality, kriminologie, prevence kriminality a dále pak na obsah a formy prevence na místní úrovni.

2.1 Základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti

2.1.1 Kriminalita

Kriminalita představuje jev, který je neoddělitelně spjat s existencí lidské společnosti a provází ji po celou dobu jejího vývoje. Jde o jev ovlivněný nejen sociálními a individuálními charakteristikami, ale lze na ni nahlížet také z hlediska filozofie, etiky, psychologie a dalších oborů.¹ Její úplné odstranění nelze považovat za reálné, a proto je pozornost odborné veřejnosti soustředěna zejména na poznání příčin kriminality a možností jejího předcházení. Právě pochopení faktorů, které kriminalitu podmiňují, je základním předpokladem účinného boje proti ní.²

Dalším obohacujícím přínosem je definice dle Svatoše,³ kdy kriminalitu lze chápat jako souhrn trestných činů, které vznikají působením různých sociálních, ekonomických, psychologických a dalších vlivů. Nejde tedy pouze o právní problém, ale o komplexní společenský jev, jehož vznik a vývoj je podmíněn širším kontextem prostředí, ve kterém se jedinec i společnost pohybují.

Kuchta⁴ říká, že je kriminalita tvořena širokým spektrem společensky nežádoucích jednání, která mají společný znak v tom, že jsou trestním právem kvalifikována jako trestné činy.

Kriminalitu lze z hlediska možností jejího poznání a evidování členit na několik základních kategorií. Toto členění odráží rozdílnou míru zachycení trestné činnosti orgány činnými v trestním řízení a její zaznamenávání v oficiálních statistikách. První kategorií je **zjevná kriminalita**, která zahrnuje trestnou činnost, jež byla odhalena a evidována orgány činnými v trestním řízení. Jedná se o kriminalitu, o níž jsou dostupné

¹DIANIŠKA, G., STRÉMY, T. *Introduction to Criminology*. Plzeň, 2009. s. 15.

²ONDICOVÁ, M., UHRIN S. *Prevencia kriminality*. Plzeň, 2012, s. 9.

³SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009, s. 15.

⁴KUCHTA, J. a kol. *Kriminologie I. část*. 1. vydání. Brno, 1993, s. 59.

informace především prostřednictvím kriminálních statistik, a která tak představuje oficiálně zachycenou část trestné činnosti.⁵

Další kategorií je **skrytá (latentní) kriminalita**, která zahrnuje trestné činy, jež nebyly odhaleny nebo zaznamenány orgány činnými v trestním řízení a nefigurují v oficiálních statistických přehledech. Tato forma kriminality se dále člení na tzv. „černá čísla“ kriminality, tedy trestnou činnost, o níž se orgány činné v trestním řízení vůbec nedozvěděly, a šedá čísla kriminality, která zahrnují trestné činy, o nichž se tyto orgány dozvěděly, avšak z různých důvodů nebyly zahrnuty do statistické evidence.⁶

Souhrnně lze kriminalitu vymezit také jako skutečnou kriminalitu, která představuje celkový objem trestné činnosti ve společnosti. Skutečná kriminalita zahrnuje jak kriminalitu zjevnou, tak i kriminalitu skrytou, přičemž její přesné zjištění je v praxi obtížné a možné pouze prostřednictvím odhadů a doplňkových výzkumných metod.⁷

2.1.2 Kriminologie

Kriminologie je samostatnou společenskovední disciplínou, která se zabývá studiem kriminality jako komplexního společenského jevu. Její název je odvozen z latinského slova *crimen* (zločin) a řeckého slova *logos* (učení, věda), což vyjadřuje její základní zaměření na poznání zločinu v širších souvislostech.⁸

Předmětem kriminologického zkoumání není pouze samostatná trestná činnost, ale rovněž osoby pachatelů, oběti trestných činů, jejich vzájemné vztahy a způsoby kontroly kriminality ve společnosti. Kriminologie se proto neomezuje výhradně na právní vymezení trestného činu, ale soustředí se na skutečné projevy kriminality v konkrétním čase a prostoru, včetně jejich příčin, forem, struktury a dynamiky.⁹

Kriminologie je vědou empirickou, neboť vychází z poznávání reálných společenských jevů prostřednictvím empirických výzkumů, statistických analýz a dalších vědeckých metod. Na základě získaných poznatků formuluje teoretické závěry, které slouží k vysvětlení kriminality, jejích zákonitostí a vývojových trendů. Zároveň má

⁵SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009, s. 15.

⁶Tamtéž, s. 15.

⁷Tamtéž, s. 15.

⁸NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol. *Kriminologie*. Praha, 2001. S. 17-19.

⁹VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Praha, 2005. s. 1-3.

významný praktický rozměr, jelikož poskytuje odborné podklady pro tvorbu preventivních opatření a pro utváření trestní politiky státu.¹⁰

Z metodologického hlediska je kriminologie disciplínou multidisciplinární a interdisciplinární. Přijímá poznatky z dalších vědních oborů, zejména z trestního práva, sociologie, psychologie, psychiatrie, pedagogiky či kriminalistiky, které vzájemně propojuje a syntetizuje. Díky tomu je schopna nahlížet na kriminalitu nejen jako na porušení právních norem, ale jako na sociální proces úzce související s fungováním společnosti, jako celku.¹¹

Bez ohledu na rozdílná teoretická pojetí kriminality lze kriminologii vymezit jako vědu, která se systematicky zabývá kriminalitou, jejími příčinami, projevy a reakcemi společnosti na ni, přičemž jejím cílem je přispívat k účinné regulaci kriminality a k ochraně společnosti prostřednictvím poznání založeného na vědeckých poznatcích.¹²

2.1.3 Prevence kriminality

Prevence kriminality je chápána jako soubor cílevědomých, plánovitých a koordinovaných opatření, jejichž cílem je předcházet vzniku trestné činnosti, popřípadě omezovat její výskyt a negativní důsledky. Jejím smyslem není pouze reagovat na již spáchané trestné činy, ale především působit na příčiny, podmínky a okolnosti, které kriminalitu vyvolávají nebo umožňují. Prevence kriminality je nedílnou součástí trestní politiky a stojí vedle represivních nástrojů jako svébytná, převážně nerepresivní forma kontroly kriminality, zaměřená zejména na eliminaci kriminogenních faktorů a snižování motivů a příležitostí k páčání trestných činů.¹³

Z hlediska obsahu prevence kriminality zahrnuje jak opatření zaměřená na potenciální pachatele a oběti trestných činů, tak i zásahy do sociálního prostředí, které kriminalitu podmiňují. Prevence může mít podobu preventivních strategií, programů či plánů a její účinnost je podmíněna znalostí příčin kriminality, jejich vývoje a vzájemných souvislostí. Z tohoto důvodu je prevence kriminality koncipována jako dlouhodobý proces, jehož výsledky se zpravidla projevují s časovým odstupem.¹⁴

¹⁰VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Praha, 2005. s. 1-3.

¹¹SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009. s. 11.

¹²VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J., a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Praha, 2005. s. 6.

¹³SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009. s. 13.

¹⁴Tamtéž, s. 13-15.

Z výkladu autorů Ondicové a Uhrina¹⁵ je prevence kriminality v odborné literatuře chápána jako komplexní a cílený systém opatření, jehož cílem je předcházet vzniku trestné činnosti, omezovat její výskyt a snižovat její negativní důsledky. Nejde pouze o reakci na již spáchané trestné činy, ale především o dlouhodobé, plánované a koordinované působení na příčiny, podmínky a okolnosti, které kriminalitu umožňují nebo podporují. Prevence kriminality je proto považována za specifickou oblast společenského působení, která se opírá o poznatky kriminologie, sociologie, psychologie a dalších společenských věd.¹⁶

Z hlediska obsahového zaměření lze prevenci kriminality strukturovat podle cílových objektů, na které preventivní působení cílí. Autoři rozlišují tři základní oblasti prevence: sociální prevenci, situační prevenci a prevenci viktimizace. Tyto oblasti se vzájemně doplňují a v praxi se často prolínají, přičemž každá z nich se zaměřuje na jiný aspekt kriminality a jejího vzniku.¹⁷

Prevence viktimizace je specificky zaměřená část prevence kriminality, jejímž cílem je snižovat riziko, že se člověk stane obětí trestného činu. Opírá se o poznatky viktimologie a v praxi má podobu vzdělávání, informování a nácviku bezpečného chování, případně také poradenství (právního, psychologického, zdravotního či technického). Zároveň se propojuje sociální i situační prevence a její opatření lze volit i podle míry ohrožení na úrovni primární, sekundární a terciární.^{18,19}

Prevenci viktimizace lze chápat jako: využívání viktimologických poznatků, osvětovou a poradenskou činnost (jak se chovat, aby člověk chránil sebe a majetek, jak reagovat před útokem, v průběhu a po něm) a cílené působení na skupiny s vyšší mírou viktimizace (typicky senioři, děti, dívky/ženy), u nichž se zdůrazňují konkrétní rizikové situace a doporučené postupy.²⁰

Z hlediska úrovně (adresnosti a fáze) se prevence viktimizace ve zdrojích dělí na **primární prevenci viktimizace**, kdy jde o celoplošné, systematické informování veřejnosti (např. o zabezpečení majetku), které má vycházet z analýzy trendů kriminality.

¹⁵ONDICOVÁ, M., UHRIN, S. *Prevencia kriminality*. Plzeň. 2012. s. 9-10.

¹⁶Tamtéž, s. 9-10.

¹⁷Tamtéž, s. 11-12.

¹⁸Tamtéž, s. 17-18.

¹⁹Tamtéž, s. 16.

²⁰SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice. 2009. s. 38.

Zahrnuje také výcvik bezpečného chování, mediální kampaně, identifikaci kriminogenních situací, veřejná setkání, trénink sebeobrany či protidrogovou prevenci.²¹

Sekundární prevence viktimizace je zacílena na konkrétní ohrožené skupiny a jednotlivce. Typické informování a nácvik u skupin více vystavených riziku a programy jako rodičovské programy v bytových domech, občanské/sousedské hlídky, „horké linky“, programy na ochranu dětí nebo práce s domácím násilím.²²

Terciární prevence viktimizace navazuje na pomoc obětem. Směřuje k rehabilitaci osob, které se už obětmi staly, a má zabránit sekundární viktimizaci i viktimní recidivě (opakované viktimizaci). Patří sem krizové konzultace, posttraumatické poradenství, svépomocné skupiny, přímá pomoc obětem a také výcviky zaměřené na zvýšení schopnosti se bránit a neupadat do opakované viktimizace.²³

2.1.4 Viktimologie

Viktimologie je poměrně mladá disciplína zaměřená na oběti trestných činů. Zkoumá zejména to, jak se u obětí v důsledku trestného činu mění chování a prožívání, jakou roli může oběť hrát v motivaci pachatele a jak se může podílet na průběhu (interakci) trestného činu – nikoli však s cílem „přičítat vinu“ oběti nebo omlouvat pachatele. Smyslem viktimologie je naopak vytvářet poznatky, které pomáhají lidem účinně se vyhnout roli oběti, snižovat riziko ohrožení preventivními opatřeními a zároveň řešit i otázky bezpečného chování a právní i psychologické pomoci obětem trestných činů.²⁴

Kejdová a Vaňková²⁵ charakterizují viktimologii jako obor, který se soustředí na oběť trestného činu a zejména na to, jaké má oběť rysy a jak probíhá její vztah a interakce s pachatelem. Zároveň zkoumá, jakou roli může oběť sehrát při vzniku i objasňování trestné činnosti, jaké jsou dopady na oběť a jak nastavit pomoc a preventivní opatření, aby se riziko viktimizace snižovalo.

²¹ONDICOVÁ, M., UHRIN, S. *Prevenencia kriminality*. Plzeň. 2012. s. 18.

²²Tamtéž, s. 18.

²³Tamtéž, s. 18.

²⁴ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň. 2004. s. 111.

²⁵KEJDOVÁ, M., VAŇKOVÁ, Z. *Sociologie a psychologie práva*. Brno. 2004. s. 59.

Novotný a Zapletal²⁶ v své knize Kriminologie říkají, že viktimologii jako takovou tvoří šest skupin jevů, kterými jsou osoba oběti, vztah mezi obětí a pachatelem, proces viktimizace, role oběti, vyšetřování a soudního projednání věci, pomoc oběti a ochrana občanů před viktimizací.

2.1.5 Viktimizace

Z odborné literatury autorky Čírtkové²⁷ lze viktimizaci chápat jako proces poškozování oběti a vzniku újmy, tedy děj, při němž se z člověka fakticky stává oběť trestného činu. Nejde jen o samotný útok – z psychologického hlediska je trestný čin často úvodní událostí, na kterou mohou navazovat další zraňující zkušenosti, takže viktimizace má vlastní dynamiku a může přesahovat bezprostřední přímé následky činu. Rozlišujeme zejména **primární** viktimizaci a **sekundární** viktimizaci. Primární viktimizaci lze popsat jako přímou újmu způsobenou pachatelem jako důsledek spáchaného trestného činu a sekundární viktimizaci jako další újmu vznikající reakcemi institucí nebo okolí – např. necitlivým přístupem, nevhodnou komunikací, průběhem projednávání věci apod.

Proces viktimizace má svůj typický průběh, proto je důležité mu dobře rozumět a v konkrétních případech mu věnovat dostatečnou pozornost. Právě ta je základem toho, aby bylo možné oběti poskytnout náležitou a odborně kvalifikovanou pomoc, která je velmi potřebná.²⁸

Zajímavým je také vysvětlení časového hlediska viktimizace, které, jak píše autor Sochůrek: „*Je dáno dobou, po kterou proces viktimizace probíhal. Tedy zda trval krátkou dobu (např. pachatel zaútočí na náhodně procházející oběť bez předchozí přípravy, tedy sledování, vyhlížení, zjišťování návyků oběti apod.) nebo dlouhou dobu (např. narůstající partnerský konflikt uvnitř rodiny, kdy trestný čin je výsledkem dlouho trvajících rozporů atd.)*.”²⁹

²⁶NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. *Kriminologie*. Praha, 2004. s. 140-141.

²⁷ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Praha, 2000. s. 181-183.

²⁸HAŠKOVCOVÁ, H. *Manuálek o násilí*. Brno, 2004. s. 27.

²⁹SOCHŮREK, J. *Nástin vybraných problémů viktimologie*. Liberec, 2003. s. 24.

3 Specifikace úrovně prevence kriminality v České republice

Tato kapitola se zaměřuje na specifikaci úrovně prevence kriminality v České republice a vytváří rámec pro jejich přehledné členění. Nejprve představuje typologii prevence kriminality podle cílových skupin, která rozlišuje opatření směřující k celé populaci, k rizikovým skupinám i k jednotlivcům se zvýšenou mírou ohrožení či delikvence. Následně se věnuje typologii podle obsahu a zaměření, tedy rozlišení preventivních aktivit podle toho, zda posilují sociální podmínky a kompetence, upravují prostředí a snižují příležitosti k páčání trestné činnosti, nebo kombinují oba přístupy. V závěru kapitola vymezuje systém prevence kriminality dle úrovně, který popisuje vzájemné propojení a kompetence aktérů na úrovni státu, krajů a obcí a ukazuje, jak se jednotlivé typy prevence promítají do konkrétních politik, programů a opatření v praxi.

3.1 Typologie prevence kriminality podle cílových skupin

3.1.1 Primární prevence

Primární prevence je pojetí prevence kriminality, které se odvíjí od toho, komu jsou preventivní aktivity určeny. Míří především na širokou veřejnost (např. na celé obyvatelstvo státu či města), případně na širší demograficky vymezené skupiny, jako jsou mládež, ženy či národnostní a etnické menšiny. Působí plošně, tedy na každého, aniž by primárně rozlišovala míru jeho kriminálního ohrožení nebo rizikovosti. Jejím cílem je ovlivňovat příčiny kriminality zejména prostřednictvím hospodářské, sociální, kulturní a právní politiky. Na úrovni společnosti od makro po mikro se snaží posilovat soudržnost komunit a tlumit rozkladné tendence tak, aby se zmenšoval prostor pro kriminalitu a další sociálně patologické jevy. V praxi sem patří i podpora ekonomického rozvoje, vzdělávání, sociální práce a snižování nezaměstnanosti, stejně jako promyšlené urbanistické plánování (např. funkční čtvrti se službami, školami a zázemím pro volný čas), které podporuje sousedské vztahy a přirozenou sociální kontrolu. Významné jsou také kroky státu k prosazování právního řádu a k efektivnímu fungování kontrolních institucí, které posilují důvěru občanů a obecně preventivní působení trestní justice na řádné občany.³⁰

Dle Bouří³¹ lze říci, že hlavním smyslem primární prevence není přímo omezovat kriminalitu u konkrétních pachatelů, ale předcházet jejím příčinám tím, že ovlivňuje širší

³⁰NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. *Kriminologie*. Praha, 2001. s. 175-176.

³¹BOUŘA, V. *Vybrané kapitoly z kriminologie*. Ostrava, 2003. s. 67.

společenské podmínky. Nejčastěji se uplatňuje v sociální oblasti, kdy jde o kroky, které mají zvyšovat kvalitu života společnosti a tím nepřímo omezovat kriminogenní faktory. Součástí jsou i výchovné, vzdělávací, osvětové a poradenské aktivity pro veřejnost, s důrazem na pozitivní působení na děti a mládež.

3.1.2 Sekundární prevence

Sekundární prevence na rozdíl od prevence primární necílí plošně na celou populaci, ale zaměřuje se na jedince a skupiny kriminálně rizikové – tedy zejména na osoby, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachatelí, oběťmi, případně se pohybují v kriminogenních situacích. V praxi se v sociální oblasti často orientuje na děti a mládež a na rizikové skupiny ve volném čase (např. děti bez odpovídajícího dohledu, záškoláky), ale může se týkat i dalších ohrožených skupin (např. bezdomovců, uživatelů drog, nezaměstnaných apod.). Realizuje se zejména prostřednictvím poradenských a informačních služeb a širší sociální péče typicky přes poradny, linky důvěry, sociální pracovníky, školní výchovné poradce či protidrogové koordinátory. Sekundární prevence není příliš odlišná od té primární. Sekundární je však v tom smyslu, že se soustředí na zlepšení bezpečnostní situace v místech se zvýšeným ohrožením kriminalitou, jako jsou například centra měst či zábavní centra.³²

Sekundární prevence kriminality týkající se mládeže se zaměřuje na děti a mládež, u kterých je pravděpodobné, že kvůli podmínkám, ve kterých vyrůstají, nebo kvůli sociálně patologickým jevům, které na ně působí, se z nich stanou pachatelé trestné činnosti. Sekundární prevencí je v tomto ohledu myšleno například odborné poradenství, detoxikace či psychologická nebo edukativní pomoc pro osoby, které patří do úzkého okruhu lidí žijících s dítětem či mladistvým, ke kterému sekundární prevence cílí.³³

3.1.3 Terciární prevence

Terciární prevence je zaměřena na zajištění včasné a odborné pomoci osobám, u nichž se již objevují závažné problémy. Současně usiluje o omezení recidivy, minimalizaci vzniklých škod a podporu resocializace, včetně navazující postpenitenciární péče (tj. sociální pomoc pro osoby propuštěné z výkonu trestu zaměřená na znovuzapojení do společnosti).³⁴ Zahrnuje opatření cílená na jednotlivce i skupiny, které už páchají

³²BOUŘA, V. *Vybrané kapitoly z kriminologie*. Ostrava, 2003. s. 67-68.

³³ZOUBKOVÁ, I., *Kontrola kriminality mládeže*. Dobrá Voda u Pelhřimova, 2002. s. 59-61.

³⁴VDPČR. *Postpenitenciární péče* [online]. © 2021 VDPČR [cit. 2025-12-30]. Dostupné z WWW: <<https://www.vdpcr.eu/postpenitenciarni-pece/>>

trestnou činností nebo se ocitly v oblasti sociálně negativního chování (např. šikana, drogy apod.). K naplňování těchto cílených opatření slouží zejména léčebná zařízení, poradenské či ambulantní služby, výchovná zařízení, vězeňský systém, ale také činnost občanských a charitativních sdružení a církevních aktivit.³⁵

Od autora Svatoše můžeme zjistit, že: „*terciární prevence (postdeliktní) je zaměřena na předcházení viktimologické recidivě konkrétní oběti – aby se oběť TČ nestala obětí opakovaně – poradenská činnost, posttraumatická péče aj.*”³⁶

3.2 Typologie prevence kriminality podle obsahu a zaměření

3.2.1 Sociální prevence

Sociální prevence je součástí širší sociální politiky státu a jejím hlavním cílem je vytváření příznivých společenských, ekonomických a kulturních podmínek, které snižují riziko vzniku kriminogenních faktorů. Zaměřuje se na eliminaci nepříznivých sociálních jevů, jako jsou nezaměstnanost, sociální vyloučení, nízká úroveň vzdělání nebo narušené rodinné prostředí, které mohou vést k páčání trestné činnosti. Sociální prevence se tak orientuje především na dlouhodobé a systémové ovlivňování společenského prostředí.³⁷

Z hlediska míry ohrožení a cílových skupin lze sociální prevenci dále členit na primární, sekundární a terciární. Primární sociální prevence je zaměřena na celou populaci a jejím cílem je zvyšování kvality života, rozvoj pozitivních sociálních hodnot a posilování sociální soudržnosti. Sekundární sociální prevence se soustředí na rizikové jedince nebo skupiny, u nichž existuje zvýšená pravděpodobnost páčání trestné činnosti, zatímco terciární sociální prevence cílí na osoby, které se již trestné činnosti dopustily a jejím cílem je jejich resocializace a zabránění recidivy.³⁸

Dle Zoubkové³⁹ lze sociální prevenci brát tak, že je zaměřena především na pachatele – včetně těch potenciálních a na změnu okolností a příčin, které kriminalitu vyvolávají. Těžiště má v ovlivňování socializace a sociální integrace, protože právě tyto procesy významně formují budoucí chování jedince. Z tohoto důvodu se soustředí hlavně na děti a dospívající. Cílem je působit na jejich chování co nejdříve, ideálně ještě před

³⁵ŠTABLOVÁ, R., Policejní akademie České republiky, Katedra kriminologie. *Drogy, kriminalita a prevence*. Praha, 1999. s. 165.

³⁶SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009. s. 39.

³⁷ONDICOVÁ, M., UHRIN, S. *Prevence kriminality*. Plzeň. 2012. s. 11-13.

³⁸Tamtéž, s. 13-14.

³⁹ZOUBKOVÁ, I. *Kontrola kriminality mládeže*. Dobrá Voda u Pelhřimova, 2002. s. 60.

tím, než by se mohlo rozvinout delikventní jednání. Současně sleduje i společenské struktury a podmínky, které mohou mít na socializaci mladých lidí negativní dopad a zvyšovat riziko pozdější trestné činnosti. Pokud k ní přesto dojde, má následovat rychlá resocializace prostřednictvím opatření spadajících zejména do sociální politiky (podpora rodiny, výchovy a vzdělávání, zdravotní opatření apod.).

3.2.2 Situační prevence

Situační prevenci můžeme dle názoru Svatoše⁴⁰ chápat tak, že je zaměřená přímo na samotný trestný čin a na podmínky, ve kterých k němu dochází. Trestnou činnost chápe jako výsledek motivace pachatele a příležitost – proto se snaží upravit situace tak, aby se příležitost ke spáchání činu zmenšila nebo „zdražila“ (časově, organizačně i rizikem odhalení). V aplikační praxi se situační prevence soustředí hlavně na kriminogenní situace a na změnu struktury příležitostí. Typicky jde o: odstraňování kriminogenních situací, omezování příležitostí ke spáchání trestné činnosti a zvyšování rizika dopadení pachatele.

Opatření situační prevence lze shrnout do několika okruhů:

1. Ztížení přístupu k prostředkům vhodným pro spáchání TČ – tedy zkomplikovat dosažení cíle a kontrolovat přístup (např. zámky, ploty, alarmy, kontrola přístupu k prostředkům včetně bezhotovostních plateb, kontroly na letištích, při vstupu do vybraných objektů apod.).⁴¹
2. Zmenšení očekávaného prospěchu z trestné činnosti – snížit „výnos“ pro pachatele (např. odstranění cíle bezhotovostními platbami a neoponecháváním věcí bez dozoru, označování věcí identifikátory typu VIN/čísla, nastavení pravidel a zabezpečovacích režimů – elektronické zabezpečení, elektronické vstupy do objektů apod.).⁴²
3. Zvýšení rizika dopadení pachatele – posílení dohledu a kontroly (např. dohled PČR/MP, pracovníků objektu či ostrahy, instalace PCO, kamerové systémy apod.).⁴³

⁴⁰SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009. s. 37-38.

⁴¹Tamtéž, s. 38.

⁴²Tamtéž, s. 38.

⁴³Tamtéž, s. 38.

Dle Protivínského⁴⁴ situační prevence vychází z poznatku, že některé formy kriminality se opakují v určitých časech, na konkrétních místech a za obdobných okolností. Proto se snaží tyto „příležitosti“ omezit nebo ztížit – a to pomocí režimových opatření (organizace, dohled, pravidla), fyzické ochrany a technických prostředků tak, aby se podmínky pro páchání kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“, co možná nejvíce eliminovaly. Uplatňuje se zejména u majetkové trestné činnosti a využívá se i pro snižování počtu dopravních nehod. Říká, že situační prevence je relativně levný a rychle účinný přístup, u kterého se dá dobře statisticky vyjádřit jeho účinnost. Efekt situační prevence závisí na dlouhodobém udržování zavedených opatření. Nezbytnou součástí situační prevence je osvěta společnosti o možných způsobech ochrany před trestnou činností.

3.3 Systém prevence kriminality v ČR dle úrovně

3.3.1 Meziresortní úroveň prevence kriminality

Na stránkách ministerstva vnitra je uvedeno o způsobu organizování prevence kriminality na meziresortní úrovni, že: „*těžiště meziresortní spolupráce spočívá ve vytváření preventivní politiky vlády ve vztahu k tradiční (obecné) kriminalitě a koordinace preventivních činností jednotlivých resortů zastoupených v Republikovém výboru pro prevenci kriminality a podněcování aktivit nových. Situační prevenci kriminality se věnuje Poradní sbor pro situační prevenci kriminality.*“⁴⁵

Na meziresortní úrovni nese od roku 1994 odpovědnost za organizaci, koordinaci a metodické vedení prevence kriminality (včetně propojování preventivních programů napříč jednotlivými pilíři) **meziresortní Republikový výbor pro prevenci kriminality**. Jeho úkolem je vytvářet koncepci preventivní politiky vlády ČR na celostátní meziresortní úrovni a zároveň ji převádět do konkrétních opatření na úrovni místní. Výbor současně rozhoduje o žádostech o dotace na projekty prevence kriminality předkládané městy, včetně určení výše finanční podpory. V čele výboru stojí ministr vnitra, výkon funkce místopředsedy zajišťuje první náměstek ministra vnitra. Výbor je složen ze zástupců klíčových orgánů a institucí – mj. Ministerstva dopravy, financí, obrany, práce a sociálních věcí, pro místní rozvoj, spravedlnosti, školství, mládeže a tělovýchovy,

⁴⁴PROTIVÍNSKÝ, M. *Prevence kriminality*. 1. Vydání. Praha, 1999. s. 8.

⁴⁵ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Prevence kriminality* [online]. © 2026 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2026-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>>

vnitru a zdravotnictví, dále ze zástupců Nejvyššího státního zastupitelství, Policejního prezidia, Generálního ředitelství cel a Generálního ředitelství Vězeňské služby, jakož i z Institutu pro kriminologii a sociální prevenci a některých poradních orgánů vlády (např. pro záležitosti romské komunity a pro koordinaci protidrogové prevence).

Při Republikovém výboru byla zřízena také komise, která se zaměřuje na výběr programů prevence kriminality na místní úrovni a související poskytování finančních prostředků. V této komisi jsou zastoupeny zejména relevantní resorty (např. vnitro, práce a sociální věci, školství, obrana, zdravotnictví a místní rozvoj) a dále také Policejní prezidium, vybrané rady vlády a Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Administrativní a organizační zázemí (sekretariát) celého systému zajišťuje odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra.⁴⁶

3.3.2 Resortní úroveň prevence kriminality

Na stránkách ministerstva vnitra se o způsobu organizování prevence kriminality na resortní úrovni uvádí, že: „*programy prevence kriminality vycházejí z věcné působnosti jednotlivých ministerstev, obohacují jejich běžné činnosti o nové prvky a přístupy a ovlivňují tvorbu příslušné legislativy.*“⁴⁷

Dle Zoubkové a Moulisové⁴⁸ se prevence kriminality na resortní úrovni realizuje v rámci činnosti jednotlivých ministerstev a jejich zapojení není stejně intenzivní. Preventivní programy vycházejí z jejich věcné působnosti, kterou doplňují o preventivní prvky – v sociální prevenci se uplatňuje zejména resort školství, práce a sociálních věcí, zdravotnictví a spravedlnosti. V situační prevenci především ministerstvo vnitra a na viktimologické prevenci se podílí více resortů (zejména vnitro, školství a zdravotnictví). Konkrétně se školství orientuje na výchovné působení školy, smysluplné trávení volného času, poradenské služby a péči o problémovou mládež. Resort práce a sociálních věcí se zaměřuje na rozvoj sociální práce (včetně práce s ohroženými dětmi a mládeží, streetworku či podpory v nezaměstnanosti a spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi). Zdravotnictví se zaměřuje na prevenci týrání a zneužívání dětí, léčbu závislostí a pomoc obětem, spravedlnost na legislativní oblast a zavádění/ověřování probace mediace, resocializační programy a kriminologický výzkum. Ministerstvo vnitra

⁴⁶ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha, 2004. s. 87-88.

⁴⁷ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Prevence kriminality* [online]. © 2026 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2026-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>>

⁴⁸ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha, 2004. s. 88-90.

pak podporuje a metodicky rozvíjí systém prevence na místní úrovni, včetně koordinace s Policií ČR, vzdělávání pracovníků a správy dotační podpory.

3.3.3 Místní úroveň prevence kriminality

Na stránkách ministerstva vnitra se o způsobu organizování prevence kriminality na místní úrovni uvádí, že jde o úroveň prevence: „do níž jsou zapojeny orgány veřejné správy, police, nevládní organizace a další instituce působící v obcích. Podstatou systému prevence kriminality na místní úrovni je optimální rozložení působnosti v oblastech sociální a situační prevence s ohledem na místní situaci, potřeby i možnosti.“⁴⁹

Místní úroveň představuje praktické jádro prevence kriminality. Zkušenosti z praxe ukazují, že právě obce a města jsou nejlépe schopny cíleně reagovat na konkrétní bezpečnostní problémy, protože dobře znají místní podmínky a aktéry. Na této úrovni se prevence zaměřuje jak na rizikové osoby a skupiny a na situace podporující kriminalitu, tak také na ochranu obětí a posilování subjektivního pocitu bezpečí obyvatel.

Za realizaci preventivních opatření odpovídá obec, zejména zastupitelstvo v čele se starostou. V rámci situační prevence může obec využívat zejména:

- Obecně závazné vyhlášky, kterými upravuje místní záležitosti veřejného pořádku,
- stanovení podmínek pro určité činnosti tak, aby probíhaly pouze v určeném místě a čase, případně aby byly na vybraných místech omezeny či zakázány, pokud by mohly narušovat veřejný pořádek, odporovat dobrým mravům nebo ohrožovat bezpečnost, zdraví či majetek,
- určení závazných pravidel pro kulturní a sportovní akce, včetně zábav a diskoték s cílem zajistit pořádek v obci.

Pokud obec přistoupí k prevenci dlouhodobě a koncepčně, realizuje ji prostřednictvím preventivních programů, jejichž příprava a zavádění probíhá ve více navazujících krocích:

⁴⁹ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Prevence kriminality* [online]. © 2026 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2026-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>>

1. Zajištění organizačních podmínek
 - Rozhodnutí zastupitelstva věnovat se prevenci soustavně,
 - ustavení komise pro prevenci kriminality jako koordinačního a iniciativního orgánů, složeného z relevantních oblastí (školství, sociální služby, policie, zdravotnictví, justice, volný čas, neziskový sektor apod.),
 - vytvoření pozice odborného pracovníka, který preventivní aktivity profesně řídí a je ukotven v rámci obecního úřadu.
2. Analytický příprava
 - Vyhodnocení bezpečnostní situace obce, zahrnující:
 - Popis lokality z hlediska sociálních a ekonomických charakteristik,
 - kriminologickou analýzu (kde, kdy a jaké delikty se vyskytují),
 - zjištění vnímání bezpečí obyvateli a jejich ochoty spolupracovat,
 - zmapování existujících subjektů a jejich činností tak, aby se předešlo duplicitám či naopak „bílým místům“ v prevenci.
3. Návrh programu a schválení
 - Program má mít jasně vymezený cíl, cílové skupiny, odpovědnost za realizaci, popis činností, personální a materiální zajištění, rozpočet, časový plán a způsob vyhodnocení,
 - Před realizací prochází posouzením v rámci obecních struktur a je schvalován zastupitelstvem.
4. Realizace a průběžné vyhodnocování
 - Program má být začleněn do rozvojových dokumentů obce, jeho průběh se průběžně sleduje a podle vývoje situace se upravuje, aby odpovídal aktuálním potřebám.⁵⁰

⁵⁰ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha, 2004. s. 90-92.

4 Prevence kriminality na místní úrovni ve městě Vimperku

Tato kapitola se věnuje prevenci kriminality na místní úrovni ve městě Vimperku a zaměřuje se na to, jak je prevence v praxi fakticky zajišťována a kdo ji realizuje. Místní úroveň je klíčová, protože umožňuje cíleně reagovat na konkrétní bezpečnostní problémy a rizikové situace v dané lokalitě, a to zejména prostřednictvím sociální a situační prevence, případně i aktivit směřujících k prevenci viktimizace. V návaznosti na shora uvedené kapitola kategorizuje hlavní subjekty, které se na prevenci kriminality ve městě Vimperku podílejí, zejména Město Vimperk, Městský úřad Vimperk, Městská policie Vimperk, Obvodní oddělení Policie ČR Vimperk a vybrané neziskové organizace.

4.1 Subjekty realizující prevenci kriminality na místní úrovni

4.1.1 Město Vimperk

Město Vimperk jako obec (ve smyslu územní samosprávy) je nositelem samostatné působnosti, v jejímž rámci zodpovídá taktéž za řešení místních záležitostí veřejného pořádku a bezpečnosti. Právě samostatná působnost města Vimperka je zcela logicky pro prevenci kriminality klíčová. Umožňuje městu stanovovat místní pravidla, určovat priority, financovat preventivní aktivity a koordinovat místní aktéry, kterými jsou městská policie, školy, sociální služby, neziskový sektor či Policie ČR. V samostatné působnosti obec typicky přijímá koncepční a strategická rozhodnutí (např. bezpečnostní analýzy, plány prevence kriminality, projekty situační prevence, komunitní práce apod.). Příkladem místně zakotveného strategického přístupu jsou Bezpečnostní analýza města Vimperk 2024, Bezpečnostní analýza města Vimperk 2025 a Plán prevence kriminality na období 2024–2026, které na webu města explicitně vymezují účel analýz a uvádějí navazující projekty, jako jsou asistenti prevence kriminality či rozvoj městského dohlížecího kamerového systému.

Významným nástrojem samostatné působnosti v oblasti prevence je normotvorba obce – zejména vydávání obecně závazných vyhlášek, kterými může obec upravit místní záležitosti veřejného pořádku a předcházet rizikovým jevům (např. pravidla veřejných prostranství apod.). Tato možnost se opírá o zákonné zmocnění v zákoně č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (zákon o obcích),

kteřé výslovně počítá s úpravou místních záležitostí veřejného pořádku právě prostřednictvím obecně závazných vyhlášek.⁵¹

4.1.2 Městský úřad Vimperk

Městský úřad je výkonným orgánem města. Zajišťuje úkoly v samostatné působnosti (např. organizační, koncepční a koordinační činnosti navázané na politické orgány města) a současně vykonává rozsáhlou agendu tzv. místní státní správy realizované v přenesené působnosti. Vimperk je obcí tzv. třetího typu, tj. obce s rozšířenou působností, což se promítá nejen do širě vykonávaných správních agend, ale i do kapacity úřadu koordinovat a administrovat bezpečnostní a preventivní opatření na širším území správního obvodu.⁵²

Samostatná působnost obce je podle obecního zřídění oblast, v níž obec spravuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům a nejde o výkon přenesené působnosti. Zákon zároveň uvádí, že obec v rámci samostatné působnosti na svém území – s ohledem na místní předpoklady a zvyklosti – vytváří podmínky zejména pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb občanů (např. bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, doprava a spoje, informovanost, výchova a vzdělávání, kulturní rozvoj a ochrana veřejného pořádku). Ani zde však nejde o záležitosti, které zvláštní zákony svěřují krajům, přenesení působnosti nebo výkonu státní správy jiným subjektům. Rozsah a obsah samostatné působnosti zákon dále konkretizuje odkazem na vyhrazené pravomoci zastupitelstva a rady obce a zahrnuje i další záležitosti, které do samostatné působnosti svěří zvláštní zákon.

Při vydávání obecně závazných vyhlášek se obec řídí zákonem a v ostatních věcech také dalšími právními předpisy vydanými na základě zákona.^{53,54}

⁵¹ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřídění), ve znění pozdějších předpisů (zákon o obcích). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38. § 5, § 7 odst. 1-2, § 8, § 10 písm. a) a c), § 35 odst. 1-3, § 84 odst. 2 písm. h), § 102 odst. 3. [cit. 2026-02-20]. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>>

⁵²ČESKO. Vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2020, částka 138. [cit. 2026-01-17]. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-346>>

⁵³SVOBODA, K. *Územní samospráva a státní správa*. Praha, 2000. s. 19.

⁵⁴ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřídění), ve znění pozdějších předpisů (zákon o obcích). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38. § 35 odst. 1, 2 a 3, § 84, § 85, § 102. [cit. 2026-02-20]. Dostupné také z: WWW:< <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>>

identifikaci problémů. Struktura odborů a jejich agend je na webu města transparentně uvedena.⁵⁶

2. Rovina administrativně-právní a správně-dozorová (přenesená působnost):

Město Vimperk nemá zřízený kolegiální orgán, tj. komisi pro projednávání přestupku vykonává tzv. administrativní potírání protiprávního jednání, zejména prostřednictvím projednávání přestupků a ukládání správních trestů. Správně-právní agendu toliko zabezpečují pověřené úřední osoby, viz. zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Obecný rámec odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a procesní pravidla stanoví zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich).⁵⁷ Konkrétní skutkové podstaty vybraných přestupků pak obsahuje zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o některých přestupcích).⁵⁸ V přenesené působnosti vydává obec nařízení, které schvaluje rada obce usnesením. Typicky jde o nařízení o místech s placeným parkováním. Toto nařízení je obcí vydáváno na základě zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pozemních komunikacích). Tento zákon dává obcím možnost vymezení oblasti, které k parkování využívat pouze po uhrazení stanovené ceny. Ve Vimperku je zakotveno vymezení zpoplatněných parkovišť v nařízení č.1/2021, o vymezení způsobu využití určených úseků pozemních komunikací ve městě Vimperk, usnesením č. 496 ze dne 26. 05. 2021, vydaným radou města.⁵⁹

Jelikož je město Vimperk obcí III. typu, tj. obec s rozšířenou působností, v aplikační praxi je přestupková agenda (např. přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku, přestupky spáchané porušením zákona č. 361/2000 Sb., zákona o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění

⁵⁶VIMPERK (město). *Odbory* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-01-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/odbory/ds-1204>>

⁵⁷ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* [online]. © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2026-01-17]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/soubor/pruvodce-novou-upravou-prestupkoveho-prava.aspx>>

⁵⁸ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o některých přestupcích). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2016, částka 98. [cit. 2026-02-20]. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>>

⁵⁹VIMPERK (město). *Nařízení č. 1/2021, o vymezení způsobu využití určených úseků pozemních komunikací ve městě Vimperk – schváleno dne 26.05.2021 usnesením RM č. 496* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/narizeni-c-1-2021-o-vymezeni-zpusobu-vyuziti-urcenyh-useku-pozemnich-komunikaci-ve-meste-vimperk/d-22478/p1=9741>>

pozdějších předpisů, přestupky na dalších úsecích místní a státní správy, tj. stavební úřad, živnostenský úřad) popsána na webu města, včetně typických příkladů, kterými jsou rušení nočního klidu, vyhrožování, urážka na cti či poškození cizí věci a odkazu na aplikované právní předpisy.⁶⁰

Tato administrativně-právní činnost plní preventivní funkci dvojím způsobem:

1. Odstrašuje a usměrňuje chování adresátů sankcí,
2. současně umožňuje včas zachytit opakované nebo eskalující jevy, jako například občanské soužití, drobné majetkové útoky, narušování veřejného pořádku, které mohou přerůst do závažnější kriminality.

Výkon přenesené působnosti je přitom personálně a odborně podmíněn kvalitou úředního aparátu. Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o úřednících), vytváří rámec pro odbornou způsobilost a profesionalizaci úředníků, což je relevantní i pro přestupkové řízení (náročné na procesní správnost, dokazování, odůvodňování rozhodnutí a ochranu práv účastníků).⁶¹ K tomuto zákonu existuje komentářová literatura využitelná pro vymezení standardů a praktických dopadů do fungování úřadu, a to dle autorky Pondělíčkové.⁶²

4.1.3 Městská policie Vimperk

Se samostatnou působností úzce souvisí i postavení a fungování obecní (městské) policie jako orgánu obce. Zastupitelstvo obce ji zřizuje a ruší právě obecně závaznou vyhláškou. Obecní (městská) policie následně zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku a plní další úkoly dle zvláštních zákonů.⁶³ Úkolové vymezení obecní policie zahrnuje mj. dohled nad dodržováním obecně závazných vyhlášek města, ochranu osob a majetku či dohled nad pravidly občanského soužití, což jsou typické „styčné body“ prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ a prevence přestupkového

⁶⁰VIMPERK (město). *Přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-01-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/prestupky-proti-verejnemu-poradku-obcanskemu-souziti-a-majetku/d-19732>>

⁶¹ČESKO. Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o úřednících územních samosprávných celků). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 114. [cit. 2026-01-17]. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-312>>

⁶²PONDELIČKOVÁ, K., ŠTASTNÝ, V. *Zákon o úřednících územních samosprávných celků*. Komentář, 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2025.

⁶³ČESKO. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (zákon o obecní policii). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104. [cit. 2026-02-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>>

jednání na území obce.⁶⁴ Pro preventivní praxi je důležitá i zákonná povinnost strážníka obecní (městské) policie oznamovat důvodné podezření ze spáchání trestného činu a navazující součinnostní postupy, což posiluje funkční propojení místní prevence s činností Policie ČR a správních orgánů.⁶⁵

Konkrétní právní podmínky existence a činnosti obecních a městských policií vymezil zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obecní policii), jenž jako rozhodující norma stanovuje rámec fungování tohoto policejního institutu a označuje obecní policii jako orgán obce. Následně byl opakovaně novelizován, přičemž nejvýznamnější úpravy byly přijaty na počátku 21. Století. Z těchto východisek plyne také požadavek, aby strážníci při zásazích dbali na vážnost a důstojnost osob a aby případné omezení práv bylo jen nezbytné, přiměřené okolnostem, časově omezené a použité až tehdy, nelze-li situaci vyřešit šetrněji. V praxi se navíc podstatná část služby odvíjí od odhalování a řešení vybraných přestupků (popř. jejich oznamování příslušným orgánům), jak je vymezuje zákon o obecní policii a související přestupková úprava.⁶⁶ K výkladu a aplikaci těchto ustanovení existují i metodické komentáře Ministerstva vnitra.⁶⁷

Obecně činnost komunálních sborů, tj. obecních (městských) policií ex lege zcela jednoznačně vymezuje organizaci, postavení, operační prostor, povinnosti, oprávnění, používané prostředky i kompetence, a to při plném respektování lidských práv a svobod. Smysluplnost a životaschopnost této instituce se přitom potvrzuje i navzdory relativně krátké době od jejího „novodobého“ vzniku.⁶⁸

Funkční výkon činnosti obecní (městské) policie musí vycházet dle hierarchie právního řádu z ústavního východiska jejich činnosti, kdy každý zásah do práv a svobod musí být v souladu se zákony, apod. Občan má při kontaktu se strážníkem získat jistotu, že postupuje v duchu zákona, zatímco strážník má být přesvědčen, že při jednání v souladu s právem je chráněn celým právním systémem a jeho oprávnění jsou veřejností

⁶⁴ČESKO. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (zákon o obecní policii). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104. § 2. [cit. 2026-02-20]. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>>

⁶⁵ČESKO. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (zákon o obecní policii). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104. § 10. [cit. 2026-02-20]. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>>

⁶⁶MACEK, P. *Obecní policie II*. Praha, 2003. s. 33.

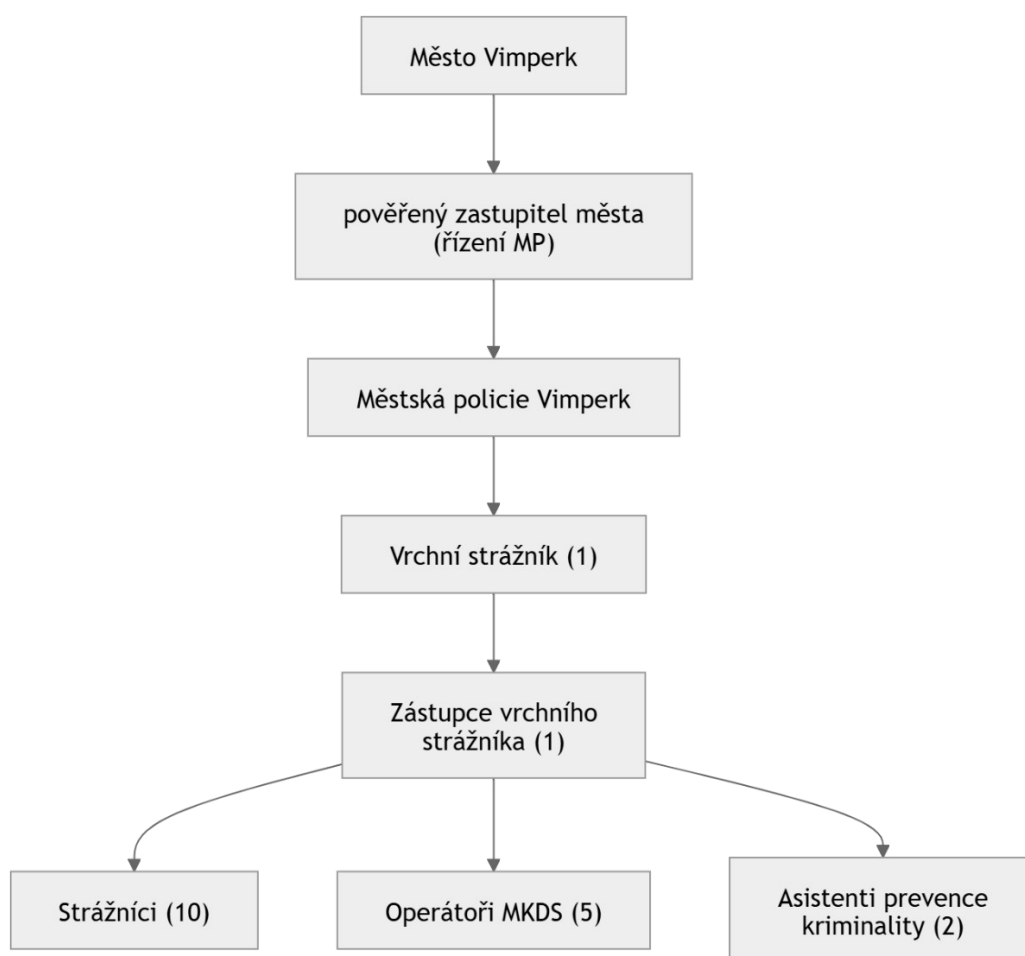
⁶⁷ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Komentář k vybraným ustanovením zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění zákona č. 261/2020 Sb.* [online]. © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2026-01-17]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/obecní-policie-652273.aspx>>

⁶⁸MACEK, P. *Obecní policie II*. Praha, 2003. s. 32.

zpravidla přijímána. Ochrana práv a svobod občan a jejich zajišťování patří mezi základní povinnosti strážníků. Zároveň je nutné, aby byla v každé demokratické společnosti zřetelně stanovena hranice, kterou nelze při výkonu bezpečnostní činnosti překračovat, což vyžaduje srozumitelně a jednoznačně nastavené kompetence.⁶⁹

Obecní (městské) policie jsou řízeny starostou (primátorem) města, pakliže není zastupitelstvem pověřen člen zastupitelstva k řízení obecní (městské) policie. Ve Vimperku je jejím řízením pověřen zastupitel Lukáš Sýs. Dále je organizační struktura městské policie složena z vrchního strážníka, zástupce vrchního strážníka, kteří delegují pokyny zastupitele pověřeného řízením městské policie na strážníky a dohlížejí na jejich výkon; řadových strážníků, asistentů prevence kriminality a operátorů městského kamerového dohlížecího systému.

Obrázek 2: Schéma organizačního složení MP Vimperk.⁷⁰

⁶⁹MACEK, P. *Obecní policie II*. Praha, 2003. s. 32.

⁷⁰Zdroj: Vlastní zdroj.

4.1.4 Obvodní oddělení Policie ČR Vimperk

Obvodní oddělení Policie ČR Vimperk představuje základní útvar služby pořádkové policie na území ORP Vimperk a je organizačně začleněno pod Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje a Územní odbor Prachatice. Oddělení zajišťuje nepřetržitý provoz a v rámci své místní působnosti obsluhuje město Vimperk i spádové obce (např. Čkyně, Vacov, Stachy, Zdíkov, aj.). V čele oddělení stojí (k roku 2026) npor. Mgr. Jan Mirvald.⁷¹

Policejní bezpečnostní činnost ve společnosti sleduje především ochranu společensky uznávaných hodnot a zájmů, které sama nevytváří, ale jejichž narušení či ohrožení má předcházet. Z hlediska cílů a úkolů je pro ni typická zásada ofenzivnosti. Smyslem je působit tak, aby k trestnému činu, přestupku či jinému protiprávnímu jednání pokud možno vůbec nedošlo. Tomu odpovídá důraz na preventivní opatření a současně na vytváření prostředí, v němž je pro potenciální pachatele patrná neodvratnost postihu. Represe nastupuje až v situaci, kdy preventivní působení objektivně nemohlo zabránit vzniku protiprávního stavu nebo kdy byly možnosti prevence vyčerpány; i tehdy však musí být uplatňována výlučně v mezích zákona, přiměřeně a jen v rozsahu nezbytném k naplnění donucovací funkce státu.⁷²

Do praktického naplňování těchto cílů se promítá i součinnost Policie ČR s obcemi a obecní (městskou) policií, která je přímo předvídána zákonem. Podle § 16 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o Policii ČR) („Spolupráce s obcemi“)⁷³, může útvar policie určený policejním prezidentem uzavřít s obcí písemnou koordinační dohodu za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Koordinační dohoda má být nástrojem, který v konkrétních místních podmínkách zpřehledňuje a sjednocuje spolupráci (např. průběžné formy koordinace, vymezení úkolů obce a policie, postupy při řešení narušení veřejného pořádku, vyhodnocování účinnosti a odstraňování zjištěných nedostatků apod.), a tím podporuje efektivní prevenci i následný zákonný postup při protiprávním jednání.

⁷¹POLICIE ČR. *Obvodní oddělení Vimperk* [online]. © 2026 Policie ČR [cit. 2026-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://policie.gov.cz/clanek/okresni-reditelstvi-prachatice-kontakty-uzemni-odbor-prachatice.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>>

⁷²FILÁK, A. *Policejné bezpečnostní činnost a její hlavní organizačně taktické formy*. Praha, 2003. s. 22-24.

⁷³ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o Policii ČR). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91. § 16. [cit. 2026-02-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>>

4.1.5 Neziskové organizace působící ve městě Vimperku

Charita Prachatice – Vimperk ve Vimperku poskytuje sociální služby pro rodiny a osoby v obtížné situaci. Její činnost míří na stabilizaci rodinného prostředí a prevenci rozvoje rizikového chování, které může vést k následnému páchání protiprávního jednání.⁷⁴ Poskytuje konkrétní terénní program *Most naděje*, který cílí na osoby v nepříznivé situaci (včetně osob žijících či ohrožených rizikovým způsobem života) a přispívá k prevenci eskalace sociálních problémů tím, že zprostředkovává podporu, uplatňování práv a kontakt se službami.⁷⁵

Prevent 99 z. ú. – Jihočeský streetwork je na území města Vimperk se svými terénními programy zaměřený na osoby ohrožené závislostmi a souvisejícími sociálními problémy. Efekt prevence spočívá zejména ve včasném kontaktu, poradenství a snižování rizik v komunitě.⁷⁶

Portus Prachatice, o. p. s. – (Primární prevence Phénix) realizuje dlouhodobé programy primární prevence rizikového chování pro žáky a studenty, typicky ve školách (např. témata návykových látek, šikany, kyberbezpečnosti apod.). Z pohledu prevence kriminality jde o typickou primární prevenci zaměřenou na snížení rizikových faktorů a posilování ochranných faktorů u dětí a mládeže v regionu.^{77, 78}

4.2 Konkrétní projekty prevence kriminality na místní úrovni realizované na území města Vimperka

Město Vimperk realizuje místní prevenci kriminality prostřednictvím projektů, které kombinují terénní dohled a práci v komunitě s technickými opatřeními ve veřejném prostoru. Mezi stabilní prvky patří projekt *Asistent prevence kriminality* jako nástroj situační a současně sociální prevence v rizikových lokalitách a jejich okolí a dále *Městský kamerový dohlížecí systém*, který umožňuje vizuální kontrolu problémových míst, rychlejší reakci hlídek a podporu odhalování přestupků i trestné činnosti. Oba projekty

⁷⁴CHARITA PRACHATICE-VIMPERK. *Služba pro rodiny s dětmi* [online]. © 2026 Charita Česká republika [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.ptv.charita.cz/jak-pomahame/sluzba-pro-rodiny-s-detmi/>>

⁷⁵CHARITA PRACHATICE-VIMPERK. *Terénní program Most naděje* [online]. © 2026 Charita Česká republika [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.ptv.charita.cz/jak-pomahame/terenni-program-most-nadeje/>>

⁷⁶PREVENT 99. *Terénní program v různých místech Jihočeského kraje* [online]. © 2026 - PREVENT 99 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW:< <https://prevent99.cz/js/>>

⁷⁷PORTUS PRACHATICE. *Primární prevence Phénix* [online]. © 2026 Portus Prachatice cit. [2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://portusprachatice.cz/vzdelavani/phenix/>>

⁷⁸PORTUS PRACHATICE. *Primární prevence Phénix* [online]. © 2026 Portus Prachatice cit. [2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://portusprachatice.cz/vzdelavani/>>

dlouhodobě spadají do rámce podpory prevence kriminality na místní úrovni a jsou metodicky uchopeny i na úrovni Ministerstva vnitra, konkrétně odborem prevence kriminality.^{79, 80}

4.2.1 Asistent prevence kriminality jako prvek situační a sociální prevence

Projekt Asistent prevence kriminality je specifickým nástrojem, který posiluje bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a lokalitách ohrožených sociálním vyloučením. Současně působí preventivně i vůči extremismu a motivuje obce i obyvatele hledat konstruktivní řešení místních problémů. Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra projekt realizuje celorepublikově od roku 2009 a uvádí, že jde o rozšířený program s prokazatelnými dopady na veřejný pořádek a bezpečí, zároveň však i na zaměstnatelnost dlouhodobě obtížně uplatnitelných osob, včetně Romů.⁸¹

Hlavním cílem asistenta prevence kriminality je omezovat protiprávní jednání v problémových lokalitách, přispívat k vymahatelnosti práva a předcházet konfliktům, které se v těchto místech často řeší obtížně, např. sousedské spory či bagatelní a latentní protiprávní jednání. Asistent prevence kriminality po základní přípravě nastupuje jako zaměstnanec obce zařazený u obecní policie (není strážníkem ani čekatelem). Preventivně působí zejména svou přítomností a komunikací, pomáhá s dohledem nad pořádkem a čistotou veřejných prostranství, spolupracuje s odbory městského úřadu a s menšinami. Asistent prevence kriminality pracuje pod vedením mentora, což je strážník dané obecní policie, kam je asistent zařazen.⁸²

Ve Vimperku je projekt Asistent prevence kriminality realizován od roku 2013. Projekt je financován z dotací – tzn. ze státního rozpočtu či rozpočtu Jihočeského kraje a z rozpočtu města. Aktuálně jsou asistenty dva obyvatelé města, kteří jsou romského původu. Jsou plně zapojeni do spolupráce se strážníky městské policie, s Policií ČR, odbory městského úřadu, se základními a mateřskými školami na území města,

⁷⁹VIMPERK (město). *Kamerový systém* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/kamerovy-system/d-9931/p1=9753>>

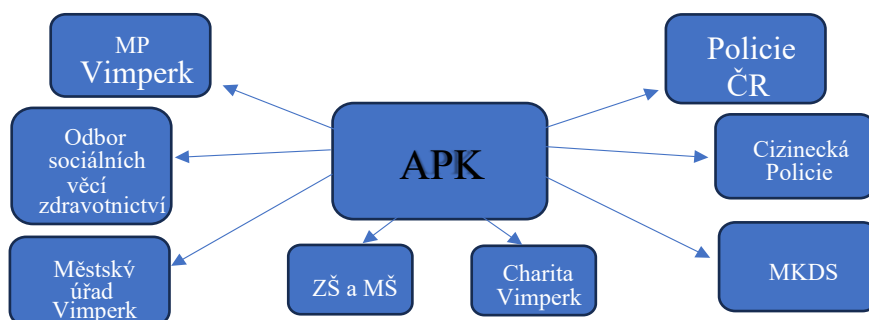
⁸⁰ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Programy prevence kriminality* [online]. © 2026 Ministerstvo vnitra České republik [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/programy-prevence-kriminality.aspx>>

⁸¹PREVENCE KRIMINALITY. *Asistent prevence kriminality* [online]. © 2026 Prevence kriminality v České republice [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://prevencekriminality.cz/dobra-praxe/apk/>>

⁸²PREVENCE KRIMINALITY. *Asistent prevence kriminality* [online]. © 2026 Prevence kriminality v České republice [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://prevencekriminality.cz/dobra-praxe/apk/>>

s neziskovými organizacemi působícími na daném území, s Cizineckou Policií a městským kamerovým dohledovým systémem, viz. schéma.

Obrázek 3: Schéma spolupráce asistentů prevence kriminality s dalšími subjekty.⁸³

Na základě empirické zkušenosti, kterou jsem získal jako zaměstnanec Městské policie Vimperk mohu říct, že realizace projektu Asistent prevence kriminality má smysl primárně v oblasti práce s romskou menšinou. Asistenti prevence kriminality disponují velmi dobrou osobní znalostí Romů žijících na území města Vimperka a s pomocí této znalosti dokážou většinou pro Policii ČR či odbory městského úřadu zjistit aktuální místo pobytu osob, které zmíněné subjekty potřebují, například z důvodu doručení písemnosti, jelikož většina vimperských Romů často mění místo svého pobytu.

Asistenti prevence kriminality úzce spolupracují s odborem sociálně-právní ochrany dětí, kterému jsou nápomocni při řešení problémů s romskými či sociálně znevýhodněnými rodinami. Jsou přítomni na jednáních s rodinami z důvodu, aby předešli možným konfliktům a pomohli účastníkům lépe pochopit, co je po nich žádáno, anebo jednání zprostředkují, protože ne vždy je snadné k jednání účastníky přimět.

Při svých obchůzkách dohlíží na čistotu veřejného prostranství, komunikují s osobami páchajícími tzv. „jinou protispolečenskou činností“, které sice nejsou protiprávní, ale z hlediska společnosti nežádoucí. Pokud při obchůzce zjistí, že bylo nebo je páháno protiprávní jednání, předají tuto skutečnost strážníkům městské policie, eventuelně toto jednání strážníkům zaevidují provedením fotodokumentace k pozdějšímu zpracování.

⁸³VIMPERK (město). *Prevenice kriminality. Plán prevence kriminality na rok 2024-2026 – schválen dne 12. února 2024 usnesením RM č. 191* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <https://www.vimperk.cz/assets/File.ashx?id_org=18208&id_dokumenty=34977>

Asistenti prevence kriminality výrazně přispěli k zániku sociálně vyloučených lokalit ve městě a svým působením udržují situaci v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením pod kontrolou.

4.2.2 Městský kamerový dohlížecí systém jako prvek situační prevence

Městské kamerové dohlížecí systémy představují specifickou formu využívání kamerové techniky zejména v oblastech s vyšší mírou protiprávního jednání. Jejich implementace je podporována státem prostřednictvím cíleného financování, protože tyto systémy přispívají ke zvyšování bezpečnosti v nejzatíženějších obcích a městech.⁸⁴

Základní funkcí městského kamerového dohlížecího systému je prevence – tedy vytváření bezpečnějšího prostředí v místech s vysokou koncentrací osob. Kamerové body jsou typicky instalovány v lokalitách, které jsou přirozenými centry pohybu obyvatel i návštěvníků, například v okolí náměstí, pěších zón, dopravních tepen nebo sídlišť.⁸⁵

Provoz městského kamerového dohlížecího systému je zároveň vázán právním vymezením. Systém může monitorovat výhradně veřejná prostranství, která jsou podle zákona o obcích (§ 34 zákona č. 128/2000 Sb.) definována jako prostory přístupné každému bez omezení — tedy například ulice, chodníky, náměstí, parky či veřejná zeleň – a to bez ohledu na jejich vlastnické vztahy.⁸⁶

Koníček⁸⁷ o městském kamerovém dohlížecím systému mimo jiné uvádí, že obrazový záznam z městského kamerového dohlížecího systému není určen široké veřejnosti, ale pouze vybraným oprávněným uživatelům, mezi které patří například Policie České republiky, městská policie či pověření pracovníci obecního úřadu. Režim jejich práce musí zajistit, aby byl systém využíván účelně a bezpečně, což zahrnuje zejména kontrolu přístupu a zajištění, že s obrazovým materiálem nakládají jen kompetentně proškolené osoby. Současně platí, že občané musí být vždy zřetelně informováni o tom, že se nacházejí v prostoru monitorovaném městským kamerovým

⁸⁴ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Metodika prevence kriminality – Kamerové systémy na místní úrovni* [online]. © 2026 Ministerstvo vnitra České republik [cit. 2026-02-23]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/kamerove-systemy.aspx>>

⁸⁵ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Metodika prevence kriminality – Kamerové systémy na místní úrovni* [online]. © 2026 Ministerstvo vnitra České republik [cit. 2026-02-23]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/kamerove-systemy.aspx>>

⁸⁶ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38. [cit. 2026-02-20]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>>

⁸⁷KONÍČEK, T. *Městské kamerové dohlížecí systémy*. Praha, 2002. s. 10.

dohlížecím systémem, a to prostřednictvím vhodného označení či jiného viditelného upozornění. Městský kamerový dohlížecí systém je primárně využíván ke sledování veřejného pořádku a k předcházení pouliční kriminalitě, přičemž jeho přínosy se obvykle projevují snížením míry trestných činů a přestupků v monitorovaných lokalitách. Zároveň představuje důležitý nástroj samospráv při řešení problémových míst a posilování celkového pocitu bezpečí obyvatel. Kamerový dohled umožňuje efektivnější práci bezpečnostních složek, posiluje důvěru veřejnosti v jejich činnost a v praxi se prokazuje jako účinný prostředek prevence i odhalování protiprávního jednání.

Městský kamerový dohlížecí systém ve Vimperku představuje klíčový nástroj dlouhodobé prevence kriminality a posilování veřejné bezpečnosti. Jeho provoz byl zahájen již v roce 2006 a od té doby byl postupně rozšiřován a modernizován s využitím dotačních prostředků Ministerstva vnitra ČR. Aktuálně zahrnuje 35 kamerových bodů, 44 kamer a 54 sledovaných pohledů, rozmístěných v dopravně exponovaných či bezpečnostně rizikových lokalitách města. Primárním účelem systému je zvýšení bezpečnosti obyvatel, ochrana majetku, vizuální monitoring veřejných prostranství a dohled nad dopravní situací; jeho rozvoj probíhá v metodické součinnosti Městské policie Vimperk a odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra.⁸⁸

Začlenění městského kamerového dohlížecího systému do širší bezpečnostní strategie města potvrzuje také Plán prevence kriminality na období 2024–2026. Tento plán zdůrazňuje potřebu kombinovat technická, sociální i komunitní opatření a staví na víceúrovňovém přístupu primární, sekundární a terciární prevence, včetně kontinuálního rozvoje projektů, jako jsou Městský kamerový dohlížecí systém a Asistent prevence kriminality.⁸⁹

4.3 Shrnutí teoretických východisek a jejich význam pro praxeologickou část

Teoretická část práce vymezila klíčové pojmy, koncepty a systémové souvislosti, bez nichž není možné problematiku prevence kriminality na místní úrovni spolehlivě uchopit ani hodnotit. Kriminalita byla charakterizována jako komplexní společenský jev

⁸⁸VIMPERK (město). *Kamerový systém* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-02-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/kamerovy-system/d-9931>>

⁸⁹VIMPERK (město). *Prevence kriminality. Plán prevence kriminality na rok 2024-2026 – schválen dne 12. února 2024 usnesením RM č. 191* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <https://www.vimperk.cz/assets/File.ashx?id_org=18208&id_dokumenty=34977>

ovlivněný řadou sociálních, ekonomických, psychologických a environmentálních faktorů. Z toho vyplývá nezbytnost dlouhodobého, koordinovaného a víceúrovňového přístupu, který zahrnuje působení na příčiny, podmínky i příležitosti ke vzniku trestné činnosti. Prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ byla popsána jako soubor plánovitých a cílených opatření, jejichž účelem je kriminalitě předcházet nebo omezovat její dopady, a to v podobě sociální, situační či viktimologicky orientované prevence.

Uspořádání systému prevence kriminality v České republice ukázalo, že jeho fungování je rozděleno do tří hierarchických úrovní – meziresortní, resortní a místní. Právě místní úroveň byla v kontextu této práce identifikována jako klíčová, neboť obec je nositelem samostatné působnosti a nejlépe zná specifické potřeby svého území. Teorie dále zdůrazňuje, že efektivní prevence kriminality je podmíněna zapojením různorodých subjektů a jejich vzájemnou koordinací – obcí, městské policie, Policie České republiky, škol, sociálních služeb i neziskového sektoru. Toto komplexní pojetí je podstatné také z hlediska praktického průzkumu, neboť umožňuje v následné praktické části zkoumat, zda tato spolupráce ve Vimperku skutečně funguje a jaké nedostatky ji mohou znesnadňovat.

Teoretická východiska rovněž poukázala na význam konkrétních opatření místní prevence, zejména projektů Asistent prevence kriminality a Městského kamerového dohlížecího systému. Tyto projekty představují typické nástroje situační a sociální prevence, které v praxi reagují na problémové lokality či rizikové skupiny obyvatel. Zároveň jsou zdrojem častých problémů uváděných v odborné literatuře – například závislostí na dotačním financování, omezenými personálními kapacitami nebo odlišnými přístupy jednotlivých subjektů k jejich využívání. Právě takové fenomény mohou být předmětem zjišťování ve Vimperku.

Z teoretických konceptů současně vyplývá několik okruhů problémových aspektů, které se mohou objevovat v místní praxi. Jde zejména o nedostatečnou koordinaci aktérů, nejednotnost postupů městské policie a Policie ČR, nízkou míru participace obyvatel, nevyužívání analytických podkladů, administrativní náročnost prevence, či obtíže při práci s rizikovými skupinami. Tyto problémy jsou v literatuře popisovány jako typické pro menší i středně velká města, a proto je důvodné předpokládat, že některé z nich se mohou vyskytovat také ve Vimperku.

Shrnutá teoretická východiska tak tvoří rámec, který umožňuje následně analyzovat, jak funguje prevence kriminality v konkrétních podmínkách města Vimperka. Poskytují přehled kritérií, podle nichž lze hodnotit skutečné fungování místního systému prevence kriminality a současně vymezují základní teoretické kategorie, které budou dále využity při interpretaci výstupů z řízených rozhovorů a analýzy strategických dokumentů města. Praxeologická část práce tak navazuje na teoretickou část tím, že její poznatky ověřuje v praxi, identifikuje konkrétní problémové aspekty místní prevence a umožňuje formulovat reálně využitelné návrhy k jejímu zefektivnění.

5 Praxeologická část – analýza a vyhodnocení strategických dokumentů města Vimperka, analýza dostupných údajů vymezujících páchanou kriminalitu či tzv. „jinou protispolečenskou činnost“ a objasnění problémových aspektů prevence kriminality ve Vimperku s následnými návrhy možných preventivních opatření

5.1 Cíl praktické části

Cílem praxeologické části je identifikovat problémové aspekty, které fakticky znesnadňují prevenci kriminality na místní úrovni ve městě Vimperku, a na základě zjištění navrhnout realizovatelná opatření ke zlepšení současného stavu. Tento cíl vychází z teoretických východisek a zároveň reflektuje zadání bakalářské práce.

5.2 Použité metody

Při zpracování praxeologické části byly využity následující metody:

- analýza bezpečnostní situace města na základě Bezpečnostní analýzy z roku 2024 a 2025,
- obsahová analýza strategického dokumentu Plánu prevence kriminality pro roky 2024–2026,
- subsidiární analýza dostupných statistických údajů (např. mapa kriminality),
- řízené (polostrukturované) rozhovory s vybranými respondenty.

Kombinace těchto metod umožňuje triangulaci dat a zvýšení validity zjištění.

5.3 Metodologická reflexe autorství dokumentu

Zpracovatel bakalářské práce je současně autorem aktuálního Plánu prevence kriminality města Vimperk na určující období 2024–2026 a podílel se rovněž na zpracování Bezpečnostní analýzy města 2024 a Bezpečnostní analýzy města 2025. Tato skutečnost byla při zpracování praxeologické části vědomě reflektována. Analýza dokumentů byla vedena s důrazem na kritický odstup, zejména z hlediska měřitelnosti

cílů, návaznosti na bezpečnostní situaci a způsobu vyhodnocování opatření. Závěry byly konfrontovány s dostupnými statistickými údaji a výsledky rozhovorů.

5.4 Analýza bezpečnostní situace města Vimperka

5.4.1 Bezpečnostní analýza za roky 2024 a 2025

Z údajů uvedených v Bezpečnostních analýzách města vyplývá, že kriminalita či tzv. „jiná protispolečenská činnost“ ve městě vykazuje mírně stoupající vývoj, přičemž dominantní složku dlouhodobě představuje páčání tradiční (obecné), zejména majetkové kriminality. Násilná kriminalita sice v roce 2025 nepatrně klesla v porovnání s rokem 2024, nicméně v letech 2024 a 2025 byla četnost přečinů a zločinů na nejvyšší úrovni od roku 2019. Níže v tabulce, jsou uvedeny vývojové trendy trestné činnosti (přečinů a zločinů) na úrovni obce Vimperka dle statistiky Policie ČR ÚO Prachatic.

Tabulka 1: Trendy trestné činnosti na úrovni obce Vimperka dle statistiky PČR ÚO Prachatic.⁹⁰

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2019	97	14	3	45
2020	78	8	3	34
2021	86	13	0	32
2022	101	16	1	51
2023	102	8	0	43
2024	123	22	1	42
2025	130	21	2	65

Dynamický je nárůst páčání tzv. „jiné protispolečenské činnosti“, tj. zvýšený počet přestupků proti majetku a veřejnému pořádku, které mohou negativně ovlivňovat subjektivní pocit bezpečí obyvatel. Přestupků proti občanskému soužití v roce 2025 výrazně ubylo v porovnání s rokem předešlým. Nárůst přestupků proti majetku je primárně způsoben drobnými krádežemi v supermarketech na území města. Tyto přestupky poukazují na možné slabiny v oblasti sociální prevence, konkrétně na práci s lidmi v nepříznivé životní situaci, kteří se uchylují k páčání tzv. „jiné protispolečenské činnosti“. Stejně tak mírný nárůst spáchaných přestupků proti veřejnému pořádku nutí

⁹⁰VIMPERK (město). *Bezpečnostní analýza města Vimperk 2025 – schválena dne 16. února 2026 usnesením RM č. RM/142/6/2026* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.vimperk.cz/assets/File.ashx?id_org=18208&id_dokumenty=38153>

k zamyšlení se nad zlepšením situační prevence kriminality ve Vimperku, a to kupříkladu vytipováním nových kamerových bodů z důvodu monitorování míst náchylnějších k páčání tohoto druhu tzv. „jiné protispolečenské činnosti.“ V tabulce níže můžeme vidět zaznamenaná výše uvedená data o vybraných druzích přestupků Městské policie Vimperk a změny oproti uvedeným rokům, včetně indexu.

Tabulka 2: Data o vybraných druzích přestupků Městské policie Vimperk.⁹¹

Druh	Počet obyvatel		Přestupky – abs. počet			Index na 10 tis. obyvatel			
	2025	Změna proti roku 2024	k 31.12. 2024	k 31.12. 2025	Změna 24-25	Rok 2024	Rok 2025	Změna 24-25 (index)	Změna 24-25 (%)
Proti veřejnému pořádku	7486	+22	39	48	+9	52,25	64,12	+11,87	122,718
Proti občanskému soužití	7486	+22	253	176	-77	338,96	235,11	-103,85	69,36
Proti majetku	7486	+22	97	154	+57	129,96	205,72	+75,76	158,29
Přestupky proti obecně závazným vyhláškám v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku	7486	+22	21	15	-6	28,14	20,04	-8,10	71,21
Celkem			410	393	-17				

5.4.2 Přestupkovost a tzv. „jiná protispolečenská činnost“

Přestupky řešené městskou policií tvoří významnou součást bezpečnostní situace. Jejich struktura naznačuje, že místní prevence musí reagovat nejen na trestnou činnost, ale i na každodenní porušování veřejného pořádku.

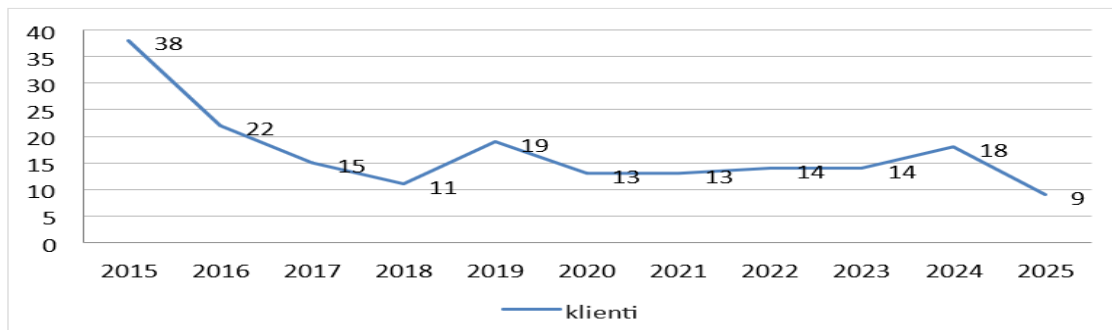
5.4.3 Drogová problematika a mládežnická kriminalita

Z Bezpečnostních analýz vyplývá existence drogové problematiky v omezeném rozsahu. Ve Vimperku působí nezisková organizace Jihočeský streetwork Prevent 99, který každoročně realizuje závěrečnou zprávu o realizaci služby. Z grafu uvedeného níže

⁹¹VIMPERK (město). *Bezpečnostní analýza města Vimperk 2025 – schválena dne 16. února 2026 usnesením RM č. RM/142/6/2026* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.vimperk.cz/assets/File.ashx?id_org=18208&id_dokumenty=38153>

sledujeme klesající tendenci počtu klientů využívajících této služby, z čehož lze usuzovat též klesající tendenci uživatelů návykových látek na území města Vimperka.

Graf 1: Počet klientů využívajících terénní službu.⁹²

Mládežnická kriminalita se pohybuje na nižší úrovni, nicméně nelze podceňovat rizika kyberšikany. V níže uvedené tabulce můžeme vidět věk pachatelů, kteří kriminalitu páchali.

Tabulka 3: Pachatelé kriminality dle věku.⁹³

Rok	Věk 0–14	Věk 15-17	Věk 18 a více	Recidivisté
2019	0	3	68	29
2020	3	3	46	19
2021	2	1	56	29
2022	4	0	71	35
2023	4	2	60	36
2024	6	3	77	37
2025	5	6	89	61

5.4.4 Shrnutí bezpečnostní situace

Bezpečnostní situaci lze charakterizovat jako relativně stabilní, avšak s přetrvávajícími a místně koncentrovanými problémy, jejichž řešení vyžaduje primárně systematickou a cílenou preventivní reakci.

Z kvantitativních ukazatelů vyplývá mírně stoupající trend kriminality a současně tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ v posledních sledovaných letech, přičemž dlouhodobě nejvýraznější složku představuje majetková kriminalita. Celkový počet

⁹²VIMPERK (město). *Bezpečnostní analýza města Vimperk 2025 – schválena dne 16. února 2026 usnesením RM č. RM/142/6/2026* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.vimperk.cz/assets/File.ashx?id_org=18208&id_dokumenty=38153>

⁹³VIMPERK (město). *Bezpečnostní analýza města Vimperk 2025 – schválena dne 16. února 2026 usnesením RM č. RM/142/6/2026* [online]. © 2026 Vimperk: oficiální web města [cit. 2026-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.vimperk.cz/assets/File.ashx?id_org=18208&id_dokumenty=38153>

evidovaných deliktů narostl z hodnot okolo sta případů ročně na 123 (2024) a 130 (2025), přičemž právě období let 2024–2025 je v rámci sledované řady 2019–2025 vyhodnoceno jako nejzatíženější.

Ve struktuře delikvence zároveň významně vystupuje přestupkovost, zejména přestupky proti majetku a veřejnému pořádku. Nárůst přestupků proti majetku je v dokumentu spojován především s drobnými krádežemi v supermarketech, což indikuje nejen bezpečnostní, ale i sociální dimenzi problému (souvislost s nepříznivou životní situací části pachatelů). U přestupků proti veřejnému pořádku je akcentována potřeba posílení nástrojů situační prevence, včetně vytipování nových kamerových bodů v místech náchylnějších k tomuto typu jednání.

Drogová problematika je hodnocena jako omezená, přičemž dostupná zjištění naznačují klesající trend kontaktů uživatelů s terénní službou. Mládežnická kriminalita se pohybuje na nižší úrovni, nicméně je nutné říci, že nelze podcenit rizika kyberšikany a obecně problémů v online prostředí. Z hlediska pachatelů je navíc z tabulkových dat patrný růst počtu recidivistů v posledním sledovaném období, což zvyšuje nároky na cílená opatření, například aplikaci sociální prevence a meziinstitucionální spolupráci.

5.5 Analýza strategických dokumentů města Vimperka

5.5.1 Obsahová analýza Plánu prevence kriminality 2024–2026

Z hlediska sebereflexe autora Plánu prevence kriminality města Vimperk na období 2024–2026 je vhodné uvést, že dokument byl koncipován jako prakticky využitelný implementační rámec místní prevence, který umožňuje cíleně reagovat na bezpečnostní situaci ve městě a současně vytváří platformu pro koordinaci zapojených subjektů. Koncepce plánu je založena na kombinaci nástrojů situační prevence (úprava podmínek prostředí, zvýšení dohledu, omezení příležitostí k páchání protiprávního jednání) a sociální prevence (práce s rizikovými skupinami, preventivně-výchovné aktivity, návaznost na síť sociálních a podpůrných služeb). Záměrem bylo, aby jednotlivá opatření nebyla pojímána izolovaně, ale aby tvořila provázaný soubor intervencí, který lze flexibilně aplikovat podle povahy aktuálních problémů daného území.

V rovině situační prevence dokument akcentuje bezpečnost ve veřejném prostoru prostřednictvím komplementárních opatření, zejména městského kamerového dohlížecího systému a posílení preventivní přítomnosti v terénu (včetně činnosti

Asistentů prevence kriminality). Sebereflexivně lze za přednost považovat, že městský kamerový dohlížecí systém není chápán výlučně jako technický prvek, nýbrž jako součást širšího bezpečnostního managementu – tj. jako nástroj podporující včasnou identifikaci incidentů, rychlejší reakci odpovědných složek a současně preventivní působení v místech se zvýšeným výskytem přestupkovosti či jiných projevů narušování veřejného pořádku. Terénní preventivní složka, zejména prostřednictvím asistentů prevence kriminality, je pak koncipována jako „měkký“ situační nástroj: posiluje preventivní působení přímo v prostoru, podporuje komunikaci s veřejností a umožňuje včasné zachycení problémových situací v lokalitách, kde je zvýšený dohled žádoucí. Plán tak implicitně předpokládá synergii monitoringu veřejného prostoru a preventivní terénní práce, která může přispívat jak k redukci příležitostí k protiprávnímu jednání, tak ke zvyšování vnímaného bezpečí obyvatel.

V rámci sociální prevence je plán vystavěn tak, aby pokrýval rizikové jevy spojené s dětmi a mládeží a aby navazoval na školní i komunitní prostředí. Dokument předpokládá realizaci preventivně-výchovných a osvětových aktivit a tematicky pracuje s jevy typickými pro místní úroveň, včetně projevů vandalismu či sprejerství. Současně je reflektována i potřeba reagovat na soudobé formy rizikového chování v digitálním prostředí, což rozšiřuje preventivní rámec mimo tradiční veřejný prostor. V oblasti drogové problematiky plán počítá s mezioborovou návazností a zapojením institucí sociální a ochranné povahy; tento přístup lze hodnotit jako důležitý zejména proto, že drogové jevy mají zpravidla kombinované dopady – bezpečnostní (incidenty ve veřejném prostoru) i sociální (rodinné prostředí, školní docházka, sociální znevýhodnění).

Významným implementačním pilířem plánu je důraz na spolupráci subjektů. Dokument vychází z premisy, že prevence kriminality na místní úrovni je multiprofesní agenda, která vyžaduje koordinaci samosprávy, městské policie, Policie ČR, škol a sociálních aktérů. Přínosem takto koncipovaného rámce je možnost kombinovat nástroje podle typu problému: například při nárůstu narušování veřejného pořádku v konkrétní lokalitě lze posílit situační složku (monitoring, zvýšený pohyb v terénu), zatímco v případech spojených s mládeží či sociálními faktory je namístě aktivace preventivních a sociálních intervencí. Právě provázanost jednotlivých opatření a aktérů lze v sebereflexivní rovině vnímat jako racionální logiku dokumentu a jeho praktickou přidanou hodnotu.

Současně je však nezbytné v sebereflexi identifikovat limity dokumentu, které mohou snižovat jeho potenciál pro transparentní vyhodnocování účinnosti. Přestože plán obsahově pokrývá relevantní oblasti a vymezuje typové aktivity, v některých částech zůstávají cíle formulovány obecněji a nejsou vždy převedeny do podoby jednoznačně měřitelných výstupů. Absence jednotné sady indikátorů a detailněji rozpracovaného evaluačního mechanismu může v praxi vést k tomu, že plnění opatření bude hodnoceno spíše popisně než na základě porovnatelných ukazatelů. To je problematické zejména v místní prevenci, kde je účinnost opatření výrazně kontextová a kde je žádoucí průběžně rozlišovat, zda intervence skutečně snižuje riziko, případně zda nedochází k nežádoucímu přesunu problémů do jiných lokalit či forem chování.

Z metodologického hlediska je proto vhodné zdůraznit, že evaluace a indikátory plnění jsou v prevenci kriminality klíčové, neboť zajišťují ověřitelnost realizace opatření, podporují účelnost a efektivitu veřejných intervencí a umožňují adaptivní řízení opatření v čase. V budoucích aktualizacích plánu by proto bylo vhodné doplnit evaluační rámec pracující s kvantitativními i kvalitativními ukazateli. Kvantitativní indikátory mohou zahrnovat například počet realizovaných preventivních aktivit, rozsah terénní preventivní práce, vývoj vybraných typů přestupků v konkrétních lokalitách či četnost řešených incidentů ve veřejném prostoru. Kvalitativní indikátory mohou být založeny na zpětné vazbě zapojených aktérů, případové analýze opakovaných problémových situací či na šetřeních vnímaného bezpečí obyvatel. Současně je účelné stanovit periodicitu vyhodnocování (např. roční hodnotící zpráva) a mechanismus zpětné vazby, tj. jak budou závěry evaluace využívány pro úpravy priorit a opatření.

Závěrem lze sebereflexivně konstatovat, že plán představuje koncepčně komplexní rámec prevence kriminality na místní úrovni, jenž kombinuje situační a sociální přístupy a vytváří předpoklady pro koordinovanou realizaci opatření v praxi. Současně je možné doporučit posílení jeho „vypovídající hodnoty“ doplněním měřitelných cílů, indikátorů a transparentního evaluačního postupu. Tím by se zvýšila odborná obhajitelnost dokumentu, zlepšila by se možnost průběžně prokazovat dosažené výsledky a zároveň by byl vytvořen pevnější základ pro případné navazující projekty a financování preventivních aktivit v dalších obdobích.

5.5.2 Subsidiární analýza dostupných údajů páchané kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“

Subsidiární analýza dostupných údajů byla v rámci této práce provedena za použití mapy kriminality⁹⁴ vedené Policií České republiky. Tento nástroj nebyl využit jako hlavní zdroj datové analýzy, ale jako doplňkový orientační podklad, který umožňuje územně přiblížit výskyt páchané kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve vybraném období na území města Vimperka. Jeho přínos v rámci bakalářské práce spočíval zejména v tom, že napomohl doplnit poznatky plynoucí z bezpečnostních analýz města a z obsahové analýzy Plánu prevence kriminality na roky 2024–2026 o prostorový pohled na výskyt evidovaných jevů.

Z orientačního využití mapy kriminality vyplynulo, že výskyt protiprávního či jiného protispolečenského jednání není na území města rozložen zcela rovnoměrně, ale váže se spíše ke konkrétním lokalitám a veřejným prostorům. V rámci této práce byla mapa kriminality využita rovněž při realizaci polostrukturovaných rozhovorů, a to jako pomocný podklad pro uvedení respondentů do širšího bezpečnostního kontextu města a pro snazší identifikaci míst, která mohou být z pohledu páchané kriminality, přestupkovosti či jiných rizikových jevů vnímána jako problematičtější. Subsidiární využití tohoto nástroje tak nenahrazuje vlastní analýzu strategických dokumentů ani výpovědi respondentů, ale vhodně je doplňuje o územní perspektivu.

5.6 Metoda průzkumného šetření

Praxeologická část využívá kvalitativní průzkumné šetření, které je vhodné pro porozumění názorům, zkušenostem a motivaci aktérů podílejících se na prevenci kriminality. Zvolenou metodou sběru dat byly řízené (polostrukturované) rozhovory, které umožňují kombinovat strukturované tematické okruhy a prostor pro rozvinutí odpovědi.

5.6.1 Výběr respondentů a realizace průzkumu

Byl použit záměrný výběr, tedy takový výběr účastníků, kteří mají přímou zkušenost s prevencí kriminality.

⁹⁴POLICIE ČR. *Mapa kriminality* [online]. Policie ČR, © 2026 [cit. 2026-03-10]. Dostupné z WWW: <<https://kriminalita.policie.gov.cz/>>

Do průzkumu byli zahrnuti:

- Zástupce vedení města (R6),
- vedení Městské policie Vimperk (R3 a R4),
- strážník Městské policie Vimperk (R2),
- policista obvodního oddělení Policie ČR Vimperk (R7),
- asistent prevence kriminality (R8),
- pracovník sociálního odboru při městském úřadu ve Vimperku (R5),
- operátor městského kamerového dohlížecího systému (R1).

Řízené rozhovory byly s oslovenými respondenty provedeny v měsíci březnu roku 2026. Respondenti žádali nezveřejňovat jejich jména a z tohoto důvodu nejsou jejich jména v bakalářské práci uvedena a respondenti jsou označeni jako „R1–R8.” Úplně anonymizované záznamy realizovaných rozhovorů jsou zařazeny v přílohách této bakalářské práce (viz. Přílohy 1-8). Všichni respondenti byli informováni o účelu průzkumu a poskytli souhlas se zpracováním rozhovoru, a o tom, že po přepsání záznamu rozhovoru bude původní záznam smazán.

5.6.2 Průzkumné otázky

Hlavní průzkum otázka (HPO):

HPO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Hlavní otázka byla dále rozpracována do dílčích průzkumných otázek, které umožňují podrobně porozumět jednotlivým složkám místního systému prevence a odhalit konkrétní příčiny, které mohou účinnost prevence oslabovat.

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

Tato otázka směřuje k získání základního kontextu a rámce, ve kterém je prevence kriminality realizována. Jejím cílem je zjistit, jak respondenti vnímají aktuální bezpečnostní situaci a zda považují stávající systém prevence za odpovídající místním podmínkám. Odpovědi na tuto otázku vytvářejí výchozí analytický základ pro identifikaci případných nesouladů mezi bezpečnostní situací a nastavením preventivních opatření.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

Tato otázka představuje klíčový nástroj pro identifikaci problémových aspektů systému prevence. Zaměřuje se na personální, organizační, finanční či legislativní faktory, které mohou snižovat efektivitu realizovaných opatření. Odpovědi na tuto otázku přímo přispívají k naplnění hlavní průzkumné otázky.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

Efektivita prevence kriminality na místní úrovni je významně podmíněna kvalitou spolupráce mezi jednotlivými aktéry. Tato otázka umožňuje analyzovat míru koordinace, sdílení informací a institucionální provázanosti, což může představovat jak silnou stránku systému, tak i potenciální problémový aspekt.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

Cílem této otázky je posoudit funkčnost konkrétních nástrojů situační a sociální prevence, kterými jsou městský kamerový dohlížecí systém a asistenti prevence kriminality. Odpovědi umožňují identifikovat, zda jsou jednotlivá opatření vnímána jako účinná, případně kde existují jejich limity či rezervy.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

Tato otázka reflektuje skutečnost, že prevence kriminality na místní úrovni je vždy ovlivněna konkrétními územními, sociálními a organizačními podmínkami. Cílem je identifikovat zvláštnosti vyplývající z charakteru města Vimperka, které mohou působit jak podpůrně, tak limitujícím způsobem. Odpovědi na tuto otázku umožňují odlišit obecné problémy místní prevence od specifík daného města.

5.6.3 Způsob zpracování a vyhodnocení rozhovorů

Bylo realizováno celkem osm polostrukturovaných rozhovorů. Rozhovory byly vedeny podle předem připravených okruhů a odpovědi byly následně přepsány a obsahově analyzovány podle dílčích průzkumných otázek.

5.7 Analýza dat získaných z polostrukturovaných rozhovorů

5.7.1 Dílčí průzkumná otázka č. 1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

Z odpovědí respondentů vyplývá, že bezpečnostní situaci ve městě Vimperku hodnotí jako stabilní a relativně příznivou. V odpovědích oslovených respondentů panuje shoda v tom, že kriminalita či páchaní tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě není v současnosti výrazným problémem a obyvatelé se mohou cítit bezpečně. Tento stav je dle respondentů výsledkem dlouhodobě realizovaných preventivních opatření, která byla ve městě postupně zaváděna.

Respondenti opakovaně zdůrazňovali významnost konkrétních fakticky realizovaných preventivních aktivit, a to zejména činnosti městské policie, působení asistentů prevence kriminality a využívání městského kamerového dohlížecího systému. Odpověď jednoho z respondentů potvrzuje, že se bezpečnostní situace ve městě Vimperku stabilizovala, konkrétně uvedl, že: *„Bezpečnostní situace se stabilizovala po zavedení preventivních opatření, zejména díky fungování asistentů prevence kriminality a kamerového systému.“*

Část respondentů zároveň upozornila na skutečnost, že i přes celkové pozitivní hodnocení bezpečnostní situace ve Vimperku existuje prostor pro další rozvoj současně realizovaných preventivních aktivit. Za důležité považují zejména hledání nových způsobů, jak efektivně oslovit různé skupiny obyvatelstva, především mladší generaci.

Podle jednoho z respondentů je například obtížné zaujmout preventivními aktivitami osoby ve věkovém rozmezí mezi 12 až 40 let, které často nepovažují preventivní sdělení za relevantní.

Na základě provedených rozhovorů můžeme konstatovat, že respondenti hodnotí bezpečnostní situaci ve městě Vimperku jako relativně stabilní a současné nastavení systému prevence kriminality jako zcela funkční. Zároveň však poukazují na potřebu průběžného rozvoje a zdokonalování současně realizovaných preventivních aktivit a jejich přizpůsobování aktuálním společenským podmínkám.

5.7.2 Dílčí průzkumná otázka č. 2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

Respondenti se v této otázce shodovali především na tom, že realizace preventivních opatření je do značné míry limitována primárně finančními a personálními faktory. Jedním z nejčastěji zmiňovaných problémů je omezený rozpočet určený na realizaci preventivních programů a na modernizaci technického vybavení, zejména městského kamerového dohlížecího systému.

Někteří respondenti upozornili například na skutečnost, že instalace nových kamer je finančně velmi náročná a současně je omezena také technickými a legislativními podmínkami. Konkrétně dle slov jednoho z respondentů: *„Kamery nelze instalovat na všechna místa, kde by bylo jejich umístění z hlediska prevence žádoucí.“* Legislativními podmínkami je myšleno zejména zdouhavé jednání s památkáři, kteří musí povolit umístění kamery například na historické budovy.

Dalším významným limitem je dle odpovědí respondentů personální zajištění jednotlivých preventivních aktivit. U projektu Asistent prevence kriminality je problémem zejména omezený počet aktuálních pracovníků a obtížnost výběru vhodného kandidáta pro tuto činnost. Zároveň bylo poukazováno na to, že asistenti prevence kriminality pracují pouze v omezeném časovém rozsahu, což může snižovat efektivitu, například v nočních hodinách.

Respondenti rovněž zmínili některé organizační překážky týkající se administrativní náročnosti dotačních programů na podporu prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské kriminality“ na místní úrovni, omezeného prostoru pro realizaci preventivních besed ve školách nebo absenci zájmu části veřejnosti o preventivní aktivity.

Lze tedy konstatovat, že nejvýznamnější překážky a limity vnímané při realizaci preventivních opatření představují zejména omezené finanční zdroje, nedostatek personálních kapacit a některé organizační či administrativní bariéry.

5.7.3 Dílčí průzkumná otázka č. 3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

V této oblasti panuje mezi respondenty poměrně výrazná shoda. Spolupráce mezi jednotlivými subjekty zapojenými do prevence kriminality je podle jejich názoru funkční a představuje jednu z klíčových podmínek efektivního fungování celého systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti.“

Respondenti poukazovali především na spolupráci mezi Městskou policií Vimperk a Policií České republiky, asistenty prevence kriminality a dalšími institucemi působícími ve městě Vimperku. Významnou roli podle nich hraje zejména vzájemné sdílení informací a koordinace jednotlivých činností. Jeden z respondentů například uvedl, že: *„Funkčnost systému prevence je podmíněna především předáváním informací mezi jednotlivými subjekty.“*

Další respondenti zdůraznili, že právě menší velikost města může v tomto směru představovat výhodu, protože jednotlivé instituce jsou v úzkém kontaktu a mohou si vzájemně pomáhat při řešení konkrétních situací. Spolupráce se podle respondentů projevuje například při řešení oznámení, při sdílení záznamů z městského kamerového dohlížecího systému nebo při společných preventivních aktivitách.

Na základě odpovědí respondentů můžeme potvrdit fakt, že spolupráce mezi jednotlivými subjekty podílejícími se na prevenci kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku je funkční a efektivní a představuje důležitý pilíř přispívající ke stabilní bezpečnostní situaci ve městě.

5.7.4 Dílčí průzkumná otázka č. 4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

Respondenti hodnotili efektivitu konkrétních nástrojů prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ převážně pozitivně. Nejčastěji byla zmiňována účinnost dvou hlavních nástrojů místní prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ a to městského kamerového dohlížecího systému a činnosti asistentů prevence kriminality.

Asistenti prevence kriminality jsou dle slov respondentů důležitým prvkem zejména v oblasti sociální prevence. Díky své znalosti místního prostředí a kontaktu s obyvateli města mohou působit preventivně v problémových lokalitách a napomáhat při řešení konfliktů nebo při komunikaci s rizikovými skupinami obyvatel. Jak uvedl jeden z respondentů: „*Obyvatelé města se na asistenty často obracejí sami, protože vědí, že mohou pomoci při řešení různých situací.*”

Pozitivně je hodnocen také městský kamerový dohlížecí systém, který je využíván nejen Městskou policií Vimperk, ale také Policií České republiky při objasňování přestupků a trestných činů. Respondenti zdůrazňovali, že městský kamerový dohlížecí systém přispívá nejen k odhalování protiprávního jednání, ale také k jeho prevenci.

Z odpovědí respondentů tedy lze vyvodit, že oba uvedené nástroje jsou považovány za významné a efektivní prvky systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti” ve městě Vimperku, přičemž jejich účinnosti je podmíněna zejména dostatečným personálním a finančním zabezpečením.

5.7.5 Dílčí průzkumná otázka č. 5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

Respondenti poukazovali na několik specifických faktorů, které mohou fakticky znesnadňovat realizaci preventivních aktivit v místním prostředí. Tyto faktory souvisejí zejména s charakterem města, jeho sociální strukturou a geografickou polohou.

Někteří respondenti například zmínili, že Vimperk je relativně malé město, kde se obyvatelé navzájem dobře znají. Tato skutečnost může mít dvojí dopad. Na jedné straně může usnadňovat komunikaci a spolupráci mezi jednotlivými aktéry, na druhé straně může vést k nižší autoritě některých preventivních pracovníků, protože místní obyvatelé je osobně znají.

Dalším faktorem je geografická poloha města Vimperka v blízkosti státní hranice s Německem, která byla v minulosti spojována například s výskytem prostituce. Podle respondentů se však tento fenomén v současné době ve městě již téměř neprojevuje.

Respondenti rovněž poukazovali na některé sociální faktory, například konflikty mezi určitými skupinami obyvatel nebo obecně nižší zájem části veřejnosti o preventivní programy. Tyto okolnosti mohou podle nich do určité míry komplikovat realizaci preventivních aktivit.

Na základě provedených rozhovorů lze konstatovat, že prevence kriminality ve městě Vimperku je ovlivňována především charakterem místní komunity, sociální strukturou obyvatelstva, specifiky malého města, která mohou působit jak podpůrně, tak limitujícím způsobem.

5.8 Shrnutí výsledků průzkumného šetření

V rámci průzkumného šetření byly prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů získány kvalitativní údaje od zástupců klíčových subjektů podílejících se na prevenci kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku. Cílem bylo zachytit jejich pohled na bezpečnostní situaci, fungování systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti,“ identifikovat limity realizace preventivních opatření, zhodnotit úroveň meziinstitucionální spolupráce a posoudit efektivitu vybraných preventivních nástrojů fakticky realizovaných na místní úrovni ve městě Vimperku. Z odpovědí respondentů lze vyvodit několik hlavních zjištění, která se napříč rozhovory opakovala a vytvářela relativně konzistentní obraz lokální prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti.“

Respondenti bezpečnostní situaci ve městě Vimperku hodnotí v součtu kladně, jako stabilizovanou a dlouhodobě udržitelnou. Kriminalita či tzv. „jiná protispolečenská činnost“ není dle jejich vyjádření v současnosti vnímána jako dominantní problém města Vimperka, přičemž případná rizika mají spíše charakter opakovaně páchané tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ (přestupkové jednání) a narušování veřejného pořádku. Důležité je říci to, že relativně příznivý stav týkající se bezpečnostní situace ve městě Vimperku neberou oslovení respondenti jako samozřejmost, ale uvědomují si, že jde o výsledek dlouhodobě realizovaných preventivních opatření, která kombinují prvky situační a sociální prevence.

V odpovědích se nejednou objevovalo zdůraznění významu konkrétních preventivních nástrojů, zejména městského kamerového dohlížecího systému a činnosti asistentů prevence kriminality. Kamerový systém je vnímán jako nástroj, přispívající nejen k objasňování spáchané kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti,“ ale také jako nástroj, který odrazuje potenciální pachatele k páchání protiprávního jednání. V návaznosti na tyto skutečnosti městský kamerový dohlížecí systém toliko posiluje pocit bezpečí ve veřejném prostoru. Asistenti prevence kriminality jsou naopak respondenty chápáni jako klíčový prvek sociální prevence, zejména ve vztahu k lokalitám ohrožených

sociálním vyloučením a ke specifickým skupinám obyvatel. Zcela logicky tak vyplývá, že prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ na místní úrovni ve Vimperku je respondenty vnímána jako systém založený na vzájemném doplňování technických prostředků a práce v terénu.

Z průzkumu současně vyplynulo, že realizace prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ je limitována několika faktory. Nejčastěji zmíněnými faktory byla personální a finanční omezení, která se projevují například při rozšiřování či modernizaci kamerového systému nebo při zajištění dostatečné kapacity pro práci v terénu (hlídkovou činnost). Respondenti rovněž upozorňovali na organizační a administrativní náročnost některých procesů, zejména v souvislosti s využíváním dotačních programů a se zajištěním kontinuity současně realizovaných preventivních aktivit. Tyto limity se projevují zpravidla v tom, že ačkoli systém fakticky realizovaných preventivních aktivit může být funkční, jeho další rozvoj je do značné míry podmíněn dostupností finančních zdrojů a stabilním personálním zajištěním.

Významným zjištěním je poměrně jednotné hodnocení spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti.“ Respondenti ji popisují jako funkční, efektivní a v praxi dobře využívanou, zejména prostřednictvím předávání informací a koordinace činností při řešení konkrétních situací. V tomto ohledu se jako výhoda jeví i charakter menšího města, kde se klíčové instituce a aktéři většinou dobře znají, komunikace je operativní a spolupráce může probíhat neformálně i formálně.

Specifické místní podmínky byly respondenty vnímány jako faktor, který zásadně ovlivňuje podobu i výsledky prevence kriminality. Vedle sociální struktury obyvatelstva a existence lokalit se výskytem rizikového chování byla zmíněna i geografická poloha města, přičemž některá rizika, která byla v minulosti s tímto faktorem spojována, jsou v současné době dle slov respondentů méně výrazná. Důraz byl dále kladen na potřebu cíleně pracovat s prevencí kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ u vybraných skupin obyvatel města Vimperka, kde se ukazuje obtížnější dosažitelnost preventivního působení, zejména z hlediska motivace a zájmu o realizované preventivní programy.

Ve výsledku můžeme shrnout, že z rozhovorů respondentů vyplývá obraz prevence kriminality ve městě Vimperku jako systém, který je aktuálně hodnocen jako funkční a stabilizovaný, přičemž jeho hlavními pilíři jsou koordinovaná

meziinstitucionální spolupráce, kombinace situačních a sociálních opatření a využívání konkrétních nástrojů, zejména městského kamerového dohlížecího systému a činnosti asistentů prevence kriminality. Ruku v ruce s tím se ukazuje, že další rozvoj prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ je limitován především dostupností finančních a personálních kapacit a potřebou průběžně přizpůsobovat preventivní aktivity místním podmínkám i proměňujícím se rizikům. Tato zjištění vytvářejí východisko pro formulaci návrhů opatření a doporučení v následující části bakalářské práce.

5.9 Odpověď na hlavní průzkumnou otázku

Hlavní průzkumná otázka: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Na základě provedených polostrukturovaných rozhovorů lze konstatovat, že prevence kriminality a tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku je respondenty hodnocena jako celkově funkční a významně přispívá k aktuálně stabilizované bezpečnostní situaci. Zároveň však bylo identifikováno několik problémových aspektů, které znesnadňují fakticky realizovanou prevenci kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“, případně limitují rozvoj další realizace.

Za nejvýraznější problémové aspekty respondenti opakovaně označovali **finanční a personální limity**. Ty se projevují zejména v možnostech rozšiřování a modernizace městského kamerového dohlížecího systému, v omezené personální kapacitě jeho obsluhy a současně i v omezeném počtu pracovníků v terénu, zejména u asistentů prevence kriminality. Z rozhovorů vyplynulo, že financování preventivních opatření je vnímáno jako klíčová podmínka, přičemž některé oblasti jsou zatíženy i **administrativní náročností** (např. dotační procesy) a obecně rozpočtovými limity města.

Další identifikovanou oblastí jsou **organizační a systémové překážky**. Respondenti zmiňovali například omezené možnosti umístění kamer kvůli technickému a majetkovému omezení, personální zabezpečení dispečinku městského kamerového dohlížecího systému, ale také faktory související s realizací preventivních aktivit v místních školách, jelikož školy mají časově omezené možnosti pro pořádání besed. V některých odpovědích se rovněž objevuje problém v **nedostatečné informovanosti či ve sdílení informací v konkrétních situacích**, což může snižovat účinnost práce v terénu (hlídkové či obchůzkové činnosti), a to zejména asistentů prevence kriminality, protože bez širší znalosti kontextu je obtížné cílit prevenci přesně a včas.

Za problémový aspekt lze označit také **omezený zájem části veřejnosti o preventivní aktivity** a ztížené oslovení některých skupin obyvatelstva. Respondenti poukazovali na to, že preventivní sdělení nemusí být dostatečně atraktivní a přijímané u určitých věkových skupin, což snižuje dopad preventivního působení a vyžaduje hledání nových forem komunikace a edukace.

Specifické místní faktory, které efektivitu prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ovlivňují, souvisejí především s **charakterem menšího města a místními sociálními konflikty**. Tyto faktory mohou působit dvojím způsobem; na jedné straně usnadňují operativní spolupráci mezi institucemi, na straně druhé mohou snižovat autoritu některých aktérů nebo komplikovat preventivní zásahy v komunitách, kde existují dlouhodobé vztahové vazby a konflikty.

Důležité je zdůraznit, že respondenti převážně hodnotí spolupráci mezi subjekty prevence kriminality jako funkční a efektivní, což vnímají jako jednu z nejsilnějších stránek místního systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“. Lze tedy shrnout, že problémové aspekty ve Vimperku nejsou primárně v oblasti koordinace aktérů, ale zejména v **omezených zdrojích (finance, personál), organizačních a informačních bariérách** a v **obtížnosti cíleného preventivního působení vůči určité sortě populace**.

6 Diskuse

Výsledky praxeologické části bakalářské práce ukazují, že prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ na místní úrovni ve městě Vimperku je v základu funkční, institucionálně ukotvená a v praxi schopná zcela reagovat na konkrétní bezpečnostní problémy města Vimperka. Tento závěr koresponduje s teoretickým vymezením prevence kriminality jako cílevědomého a koordinovaného systému opatření, který směřuje k předcházení vzniku protiprávního jednání, k omezování jeho výskytu a k posilování bezpečnosti v konkrétním teritoriu. Už samotné zadání a metodika bakalářské práce staví na předpokladu, že místní úroveň je vhodná pro identifikaci problémových aspektů prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ i pro formování konkrétních opatření, což se ve zjištěních potvrdilo.

Zásadní je především to, že praxeologická zjištění potvrzují teoretické pojetí místní úrovně prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ jako prostoru, do něhož jsou zapojeny orgány veřejné správy, policie, nevládní organizace a další instituce působící v obci. V teoretické části bakalářské práce je s odkazem na Ministerstvo vnitra⁹⁵ uvedeno, že podstatou systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ na místní úrovni je optimální rozložení působnosti v oblastech sociální a situační prevence s ohledem na místní situaci, potřeby a možnosti. Právě tento princip se ve Vimperku jednoznačně projevil, protože z rozhovorů i z analýzy strategických dokumentů vyplynulo, že preventivní systém stojí na kombinaci technických, organizačních a sociálně orientovaných opatření a na spolupráci více subjektů. Současně se potvrzuje i další teoretický předpoklad, totiž že obec a město jsou díky znalosti místního prostředí schopny reagovat na bezpečnostní problémy cíleněji než vzdálenější úrovně veřejné správy.

Významnou oblastí porovnání je vztah mezi sociální a situační prevencí. V teoretické části je sociální prevence s odkazem na Zoubkovou⁹⁶ uvedena jako prevence zaměřená na pachatele, včetně potenciálních, a na změnu okolností a příčin, které kriminalitu vyvolávají. Těžiště sociální prevence spočívá v ovlivňování socializace a sociální integrace, zejména u dětí dospívajících, a ve snaze působit co nejdříve, tedy ještě před rozvinutím delikventního chování. Naproti tomu, situační prevence je podle

⁹⁵ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Prevence kriminality* [online]. © 2026 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2026-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>>

⁹⁶ZOUBKOVÁ, I. *Kontrola kriminality mládeže*. Dobrá Voda u Pelhřimova, 2002. s. 60.

Svatoše⁹⁷ orientována na samotný trestný čin a na podmínky, v nichž k němu dochází, přičemž usiluje o omezování příležitostí ke spáchání protiprávního jednání a o zvyšování rizika odhalení pachatele. Z výstupů bakalářské práce vyplývá, že systém prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku skutečně funguje na prolnutí těchto dvou přístupů. Na jedné straně je zde patrný důraz na dohled, kamerové zabezpečení a vytipování problémových míst, na straně druhé pak realizace práce s rizikovými skupinami, preventivně-výchovné aktivity a návaznost na sociální oblast.

Praxeologická část bakalářské práce přitom ukazuje, že v místní praxi nejsou sociální a situační prevence odděleny zcela rigidně, ale naopak se vzájemně doplňují. Tento závěr je patrný zejména u projektu Asistent prevence kriminality. Asistenta prevence kriminality nelze brát pouze jako prvek situační prevence. Z praxeologických zjištění totiž vyplývá, že funkce asistenta prevence kriminality má i výrazný sociálně preventivní rozměr. Asistenti prevence kriminality nepůsobí pouze jako „monitorující prvek“ ve veřejném prostoru, ale rovněž jako prostředníci komunikace, osoby znalé místního prostředí a články, které mohou včas identifikovat vznikající problém, zprostředkovat informaci a přispět ke zklidnění konfliktů. V tomto směru výsledky bakalářské práce naznačují, že teoretické rozlišení mezi jednotlivými typy prevence je sice potřebné, avšak konkrétní místní praxe bývá podstatně provázanější a některé nástroje prevence mají fakticky hybridní povahu.

Další rovinu diskuse tvoří otázka, zda bezpečnostní situace ve městě Vimperku odpovídá tomu, jak ji respondenti subjektivně popisují. Z analyzovaných bezpečnostních podkladů vyplývá, že bezpečnostní situace je celkově stabilní, avšak s přetrvávajícími a místně koncentrovanými problémy, které vyžadují systematickou a cílenou preventivní reakci. Zároveň se v posledním sledovaném období objevuje mírně stoupající trend kriminality i tzv. „jiné protispolečenské činnosti“, přičemž dlouhodobě nejvýraznější složkou je majetková kriminalita či tzv. „jiná protispolečenské činnost“. Respondenti však situaci přesto převážně hodnotí jako zvládnutelnou a systém prevence jako funkční. Tento zdánlivý rozpor není nutně rozporem skutečným. Spíše reflektuje, že i při existenci nepříznivých dílčích trendů může být bezpečnostní situace vnímána jako stabilní tehdy, pokud místní systém prevence kriminality a tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ dokáže udržovat problémy v kontrolovatelných mezích a zamezovat jejich následné eskalaci.

⁹⁷SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009. s. 37-38.

Zjištěné problémy potvrzují teoretický předpoklad, že hlavní slabinou místní prevence kriminality ve Vimperku není absence nástrojů, ale limity jejich realizace, zejména finanční a personální nedostatky, organizační překážky, administrativní náročnost, informační bariéry a omezený zájem veřejnosti. Respondenti hodnotí meziinstitucionální spolupráci jako funkční pilíř bezpečnosti, což odpovídá teoretickému důrazu na koordinaci institucí, avšak tato síla nekompenzuje plně zdrojové limity. Městský kamerový dohlížecí systém slouží jako klíčový nástroj situační prevence podle Svatoše⁹⁸, jehož efektivita závisí na umístění, personálním zabezpečení a návaznosti na policii, přesto je omezen rozpočtem a technickými překážkami.

Sociální dimenze problémů, spojená s drobnými krádežemi a rizikovými skupinami, zdůrazňuje potřebu včasného působení a socializace dle názoru Zoubkové⁹⁹, což vyžaduje kombinaci situační a sociální prevence včetně práce s dětmi, mládeží a sociálně znevýhodněnými. Evaluace opatření je problematická kvůli nedostatečné měřitelnosti a průběžnému hodnocení, což brání dlouhodobé udržitelnosti.

Kvalitativní přístup práce s polostrukturovanými rozhovory umožnil hluboký vhled do lokálních souvislostí, avšak limituje zobecnění mimo město Vimperk; zapojení zpracovatele bakalářské práce do plánů prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“, bylo reflektováno sebereflexivně. Celkově výsledky potvrzují teoretický rámec, identifikují klíčové výzvy v udržitelnosti, vyváženosti a systematickém hodnocení prevence při zachování silných stránek spolupráce.

⁹⁸SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009. s. 38.

⁹⁹ZOUBKOVÁ, I. *Kontrola kriminality mládeže*. Dobrá Voda u Pelhřimova, 2002. s. 60.

7 Návrhy opatření pro zefektivnění prevence kriminality ve městě Vimperku

Na základě zjištění plynoucích z analýzy bezpečnostní situace, obsahové analýzy strategických dokumentů města a z realizovaných polostrukturovaných rozhovorů je možné formulovat několik konkrétních návrhů opatření, která by mohla přispět ke zefektivnění prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku. Tato opatření vycházejí z identifikovaných problémových aspektů, zejména z finančních a personálních limitů, organizačních překážek, dílčích nedostatků ve sdílení informací a z potřeby lépe cílit preventivní působení na specifické skupiny obyvatel. Současně navazují na dosavadní funkční prvky systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“, které byly v práci identifikovány jako přínosné.

7.1 Posílení personálního a organizačního zabezpečení prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“

Klíčovým opatřením se jeví posílení personálního obsazení realizovaných preventivních aktivit, hlavně v terénní práci a v souvislosti s městským kamerovým dohlížecím systémem. Z rozhovorů s respondenty je zřejmé, že nedostatek lidských zdrojů výrazně snižuje efektivitu preventivních opatření, ať už jde o asistenty prevence kriminality nebo o dohled a rychlou reakci na vzniklou situaci.

Jako vhodné opatření se proto jeví usilovat o personální stabilizaci těchto činností, například prostřednictvím lepšího plánování služeb, finančních benefitů, podpory kontinuity pracovníků nebo využívání dotačních možností tam, kde je to možné. Smyslem tohoto opatření není pouze navýšení počtu osob, ale především zajištění větší kontinuity a předvídatelnosti preventivního působení.

7.2 Rozvoj a průběžná optimalizace městského kamerového dohlížecího systému

Vzhledem k tomu, že městský kamerový dohlížecí systém byl v bakalářské práci opakovaně identifikován jako klíčový efektivní nástroj situační prevence kriminality a tzv. „jiné protispolečenské činnosti“, je na místě doporučit jeho další rozvoj a modernizaci. Nejde však o mechanické rozšiřování počtu kamerových bodů, ale především o jejich strategické umístění na základě vyhodnocování bezpečnostní situace a výběru míst s vyšší mírou páchaného protiprávního jednání.

Analýza bezpečnostní situace i obsahová analýza Plánu prevence kriminality na roky 2024–2026 ukazují, že právě přestupky proti majetku a veřejnému pořádku představují významnou část místních problémů a současně evokují potřebu vytipování nových kamerových bodů. Jako vhodné opatření se tedy jeví pravidelná revize rozmístění kamer, ověřování jejich skutečné využitelnosti a průběžné posuzování toho, zda městský kamerový dohlížecí systém odpovídá aktuální struktuře problémových lokalit.

7.3 Zefektivnění sdílení informací mezi zapojenými subjekty

Přestože byla spolupráce mezi subjekty prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku hodnocena převážně pozitivně, v některých odpovědích se objevily dílčí problémy spojené s informovaností a se sdílením kontextových informací ve vztahu ke konkrétním situacím. Z tohoto důvodu lze doporučit systematičtější nastavení předávání poznatků mezi městem, Městskou policií Vimperk, Policií ČR, asistenty prevence kriminality a dalšími relevantními subjekty. V praxi by mohlo jít například o pravidelné koordinační schůzky určené zejména pro asistenty prevence kriminality, stručné pracovní výstupy ke konkrétním problémovým lokalitám nebo průběžné sdílení poznatků o nově se objevujících rizicích. Smyslem tohoto opatření je posílit operativnost systému a zajistit, aby současně realizovaná preventivní opatření byla co nejvíce cílená a vycházela z aktuálního obrazu situace.

7.4 Posílení preventivních aktivit zaměřených na rizikové skupiny a specifické problémy

Z výstupů bakalářské práce vyplývá, že některé problémy na místní úrovni mají nejen bezpečnostní, ale i sociální rozměr. To se týká třeba drobných krádeží spojených s nepříznivou životní situací části pachatelů, recidivy nebo rizik online prostředí u mládeže. Proto by bylo vhodné dále rozvíjet preventivní aktivity zaměřené na konkrétní cílové skupiny, zejména na děti a mládež, osoby v sociálně tíživé situaci a obyvatele lokalit ohrožených sociálním vyloučením. Součástí tohoto opatření by mělo být nejen pokračování v preventivně-výchovných besedách a terénní práci organizací působících na území města Vimperka, ale také hledání nových komunikačních forem, které budou pro cílové skupiny srozumitelnější a atraktivnější. Tím by bylo možné reagovat i na zjištěný problém omezeného zájmu části veřejnosti o preventivní aktivity.

7.5 Posílení evaluace a měřitelnosti preventivních opatření

Za zvlášť důležité opatření lze považovat zkvalitnění vyhodnocování fakticky realizovaných preventivních aktivit. Jako vhodné se jeví doplnit strategické preventivní dokumenty o jasněji definovatelné ukazatele, podle nichž bude možné hodnotit, zda konkrétní preventivní opatření skutečně přináší kýžený efekt. Nešlo by přitom jen o čistě statistické ukazatele, ale také o kvalitativní vyhodnocení zkušeností pracovníků z praxe, zpětnou vazbu zapojených subjektů a průběžné ověřování, zda preventivní činnost odpovídá aktuálním potřebám města Vimperka. Posílení evaluační složky by mohlo přispět nejen k vyšší odborné kvalitě prevence kriminality, ale i k lepší obhajobě finančních a personálních nároků na její realizaci.

7.6 Zachování a rozvíjení funkčních prvků stávajícího systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“

Vedle návrhů změn je vhodné zdůraznit i potřebu zachovat a dále rozvíjet ty prvky systému, které byly v praxeologické části bakalářské práce identifikovány jako funkční. Týká se to zejména meziinstitucionální spolupráce, propojení situačních a sociálních nástrojů prevence a využívání místní znalosti prostředí. Jako účelné se jeví opatření nepřístupovat k prevenci kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ jako k souboru jednotlivých projektů, ale jako k provázanému systému, jehož jednotlivé části se vzájemně doplňují. Ve městě Vimperku se ukázalo, že právě tato provázanost patří mezi hlavní pilíře místního preventivního systému, a proto by měla být dále podporována.

Lze shrnout, že navrhovaná opatření nesměřují k radikální přestavbě stávajícího systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku, ale spíše k jeho cílenému posílení a zdokonalení. Z provedeného průzkumu totiž vyplynulo, že místní systém prevence je v základních rysech funkční, avšak jeho další rozvoj vyžaduje posílení personální a organizační stability, průběžnou optimalizaci konkrétních nástrojů, lepší sdílení informací, důslednější práci s cílovými skupinami a zlepšenou evaluaci. Právě v těchto oblastech lze spatřovat největší prostor pro další zefektivnění prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ na místní úrovni ve městě Vimperku.

Závěr

Obsahové vyznění bakalářské práce bylo zájmově zaměřeno na problematické aspekty prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ na místní úrovni ve vztahu k městu Vimperku. Hlavním cílem práce bylo identifikovat zvláštnosti místních preventivních aktivit, které znesnadňují fakticky realizovanou prevenci kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ v podmínkách konkrétního města. Vedlejším cílem bylo formulovat návrhy konkrétních preventivních opatření vedoucích ke zefektivnění prevence kriminality realizované v rámci města Vimperka. Oba tyto cíle byly naplňovány prostřednictvím propojení teoretických východisek s praxeologickou analýzou místní bezpečnostní situace, strategických dokumentů města Vimperka a názorů vybraných respondentů působících v oblasti prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“.

Teoretická část bakalářské práce poukázala, že prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ na místní úrovni představuje praktické jádro preventivního systému, a že její účinnost je podmíněna optimálním rozložením působnosti v oblastech sociální a situační prevence s ohledem na místní situaci, potřeby a možnosti. Současně bylo vymezeno, že sociální prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ je orientována na ovlivňování příčin páchaného protiprávního jednání, na jeho omezování a na socializaci a integraci rizikových osob nebo skupin. Situační prevence se soustředí na podmínky, za nichž ke kriminalitě či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ dochází, a na omezování příležitostí jejího páchání. Tato teoretická východiska vytvořila interpretační rámec pro následné posouzení funkčnosti realizace prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku.

Empirická část bakalářské práce vycházela z analýzy bezpečnostní situace města, z obsahové analýzy Plánu prevence kriminality pro roky 2024–2026, ze subsidiární analýzy dostupných údajů a z polostrukturovaných rozhovorů. Kombinace těchto metod umožnila triangulaci dat a poskytla ucelenější názor na fungování místního systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“. Ze zjištění vyplynulo, že bezpečnostní situace ve městě Vimperku je vcelku stabilní, avšak nikoli bezproblémová. Přetrvávají zde místně koncentrované problémy, zejména v oblasti majtkové kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ a v oblasti přestupků na úseku veřejného pořádku. Dále problémy spojené se stoupající recidivou a se sociálně

podmíněnými formami „protispolečenské činnosti.“ Současně bylo potvrzeno, že město Vimperk disponuje funkčními nástroji prevence, mezi nimiž hrají prim městský kamerový dohlížecí systém, činnosti asistentů prevence kriminality a spolupráce mezi jednotlivými subjekty podílejícími se na prevenci kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve Vimperku.

Na základě provedené analýzy lze odpovědět na hlavní průzkumnou otázku bakalářské práce, která směřovala k identifikaci problémových aspektů prevence kriminality na místní úrovni ve městě Vimperku. Bylo zjištěno, že nejvýznamnější problémové aspekty spočívají v první řadě v omezených finančních a personálních kapacitách, v organizačních a administrativních překážkách, v dílčích nedostacích při sdílení informací a ve ztíženém oslovování některých cílových skupin preventivního působení. Současně se ukázalo, že mezi silné stránky systému patří funkční meziinstitucionální spolupráce, kombinace sociálních a situačních opatření a dobrá znalost místního prostředí. Můžeme říci, že prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“ ve městě Vimperku není zásadně oslabována absencí preventivních nástrojů, ale spíše limity jejich dlouhodobého personálního, finančního a organizačního zabezpečení.

Vedlejší cíl práce byl naplněn formulací návrhů opatření, která směřují ke zefektivnění stávajícího systému prevence kriminality či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“. Mezi nejvýznamnější navržená opatření patří posílení personálního a organizačního zabezpečení preventivních aktivit, průběžná optimalizace městského kamerového dohlížecího systému, zefektivnění sdílení informací mezi zapojenými preventivními subjekty, rozvoj cílených aktivit zaměřených na rizikové skupiny obyvatel a posílení evaluace a měřitelnosti realizovaných opatření. Tato doporučení nevycházejí z předpokladu, že by bylo nutné stávající systém zásadně měnit, ale z potřeby jej stabilizovat, lépe vyhodnocovat a dále rozvíjet v návaznosti na konkrétní podmínky města.

Přínos bakalářské práce lze spatřovat zejména v propojení teoretických poznatků o prevenci kriminality s konkrétní místní praxí a v identifikaci těch faktorů, které v podmínkách města Vimperka napomáhají, nebo naopak znesnadňují efektivní realizaci preventivních opatření. Z výstupů bakalářské práce je zřejmé, že místní prevence kriminality je účinná především tehdy, pokud je systematická, koordinovaná, založená na znalosti místního prostředí a průběžně přizpůsobovaná vývoji bezpečnostní situace.

V tomto směru mohou výsledky bakalářské práce sloužit nejen jako podklad pro další odbornou reflexi, ale také jako praktické východisko pro další rozvoj místní bezpečnostní politiky města Vimperka.

Závěrem lze shrnout, že město Vimperk představuje příklad obce, v níž je prevence kriminality na místní úrovni v základních rysech funkčně nastavena a přispívá ke stabilizaci bezpečnostní situace. Zároveň však zůstává zřejmé, že její efektivita je podmíněna dlouhodobou udržitelností zdrojů, kvalitou spolupráce mezi aktéry a schopností reagovat na proměnlivé místní potřeby a rizika. Efektivní prevence kriminality na místní úrovni tedy nespočívá pouze v existenci jednotlivých projektů a opatření, ale především v jejich vzájemné provázanosti, kontinuitě a schopnosti reagovat na specifika konkrétního území.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BOUŘA, V. *Vybrané kapitoly z kriminologie*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2003. 108 s. ISBN 80-7042-259-9.
2. ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. 431 s. ISBN 80-86473-86-4.
3. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Praha: Portál, 2000. 254 s. ISBN 80-7178-475-3.
4. DIANIŠKA, G., STRÉMY, T. *Introduction to Criminology*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 109 s. ISBN 978-80-7380-218-9.
5. FILÁK, A. *Policejně bezpečnostní činnosti a její hlavní organizační taktické formy*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003. 134 s. ISBN 80-7251-135-1.
6. HAŠKOVCOVÁ, H. *Manuálek o násilí*. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotních oborů, 2004. 83 s. ISBN 80-7013-397-X
7. KEJDOVÁ, M., VAŇKOVÁ, Z. *Sociologie a psychologie práva*. Brno: Institut mezioborových studií, 2004. 72 s. ISBN neuvedeno
8. KONÍČEK, T. *Městské kamerové dohlížecí systémy*. Praha: Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, 2002. 87 s. ISBN 80-7312-009-7.
9. KUČHTA J., VÁLKOVÁ H. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. 544 s. ISBN 80-7179-813-4.
10. KUČHTA, J., a kol. *Kriminologie I. část*. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 132 s. ISBN 80-210-0616-1.
11. MACEK, P. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003. 168 s. ISBN 80-7251-133-5.
12. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol. *Kriminologie*. 1. vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 419 s. ISBN 80-86432-08-4.
13. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol. *Kriminologie*. 2. vydání. Praha: ASPI, 2004. 451 s. ISBN 80-7357-026-2.
14. ONDICOVÁ, M., UHRIN, S. *Prevencia kriminality*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 145 s. ISBN 978-80-7380-405-3.
15. PONDĚLÍČKOVÁ, K., ŠTASTNÝ, V. *Zákon o úřednících územních samosprávných celků*. Komentář, 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2025. 276 s. ISBN: 978-80-2860-229-1.

16. PROTIVÍNSKÝ, M. *Prevence kriminality*. Skripta určená studentům veřejnoprávních akademií a vyšších odborných škol a posluchačům rekvalifikačních kurzů bezpečnostně-právního studia. Praha: Armex, 1999. 86 s. ISBN 80-86244-03-2.
17. SOCHŮREK, J. *Nástin vybraných problémů viktimologie*. Liberec: Technická univerzita v Liberci Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky, 2003. 81 s. ISBN 80-7083-745-4.
18. SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2009. 118 s. ISBN 978-80-86708-81-2.
19. SVOBODA, K. *Územní samospráva a státní správa*. Praha: Eurounion, 2000. 369 s. ISBN 80-85858-90-8.
20. ŠTABLOVÁ, R., a kol. *Drogy, kriminalita a prevence*. 2. rozšířené vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. 205 s. ISBN 80-7251-018-5.
21. ZOUBKOVÁ, I. *Kontrola kriminality mládeže*. 1. vyd. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002. 231 s. ISBN 80-8647-308-2.
22. ZOUBKOVÁ, I., MOULISOVÁ, M. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex, 2004. 146 s. ISBN 80-86795-05-5.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Prevence kriminality* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-01-04]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/web-onas-prevence-prevence-kriminality.aspx>>.
2. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2022 [cit. 2026-01-17]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/soubor/pruvodce-novou-upravou-prestupkoveho-prava.aspx>>.
3. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Komentář k vybraným ustanovením zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění zákona č. 261/2020 Sb.* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2021 [cit. 2026-01-17]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>>.
4. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Metodika prevence kriminality – Kamerové systémy na místní úrovni* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky,

- © 2026 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/kamerove-systemy.aspx>>.
5. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA. *Programy prevence kriminality* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, © 2026 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://mv.gov.cz/clanek/programy-prevence-kriminality.aspx>>.
 6. CHARITA PRACHATICE–VIMPERK. *Služba pro rodiny s dětmi* [online]. Charita Česká republika, © 2026 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.ptv.charita.cz/jak-pomahame/sluzba-pro-rodiny-s-detmi/>>.
 7. CHARITA PRACHATICE–VIMPERK. *Terénní program Most naděje* [online]. Charita Česká republika, © 2026 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.ptv.charita.cz/jak-pomahame/terenni-program-most-nadeje/>>.
 8. POLICIE ČR. *Obvodní oddělení Vimperk* [online]. Policie ČR, © 2026 [cit. 2026-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://policie.gov.cz/clanek/okresni-reditelstvi-prachatice-kontakty-uzemni-odborprachatice.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>>.
 9. POLICIE ČR. *Mapa kriminality* [online]. Policie ČR, © 2026 [cit. 2026-03-10]. Dostupné z WWW: <<https://kriminalita.policie.gov.cz/>>.
 10. PORTUS PRACHATICE. *Primární prevence Phénix* [online]. Portus Prachatice, © 2026 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://portusprachatice.cz/vzdelavani/phenix/>>.
 11. PORTUS PRACHATICE. *Primární prevence Phénix* [online]. Portus Prachatice, © 2026 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://portusprachatice.cz/vzdelavani/>>.
 12. PREVENCE KRIMINALITY. *Asistent prevence kriminality* [online]. Prevence kriminality v České republice, © 2026 [cit. 2026-19-02]. Dostupné z WWW: <<https://prevencekriminality.cz/dobra-praxe/apk/>>.
 13. PREVENT 99. *Terénní program v různých místech Jihočeského kraje* [online]. PREVENT 99, © 2026 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://prevent99.cz/js/>>.
 14. VDPČR. *Postpenitenciární péče* [online]. VDPČR, © 2021 [cit. 2025-12-30]. Dostupné z WWW: <<https://www.vdpcer.eu/postpenitenciarni-pece/>>.
 15. VIMPERK (město). *Bezpečnostní analýza města Vimperk 2024 – schválena dne 10. února 2025 usnesením RM č. 91* [online]. Vimperk: oficiální web města, © 2026 [cit. 2026-01-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/bezpecnostni-analyza-mesta-vimperk-2024-schvalena-dne-10-unora-2025-usnesenim-rm-c-91/d-36710>>.

16. VIMPERK (město). *Bezpečnostní analýza města Vimperk 2025 – schválena dne 16. února 2026 usnesením RM č. RM/142/6/2026* [online]. Vimperk: oficiální web města, © 2026 [cit. 2026-03-03]. Dostupné z WWW: <https://www.vimperk.cz/assets/File.ashx?id_org=18208&id_dokumenty=38153>.
17. VIMPERK (město). *Kamerový systém* [online]. Vimperk: oficiální web města, © 2026 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/kamerovy-system/d-9931/p1=9753>>.
18. VIMPERK (město). *Kamerový systém* [online]. Vimperk: oficiální web města, © 2026 [cit. 2026-02-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/kamerovy-system/d-9931>>.
19. VIMPERK (město). *Odbory* [online]. Vimperk: oficiální web města, © 2026 [cit. 2026-01-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/odbory/ds-1204>>.
20. VIMPERK (město). *Prevence kriminality. Plán prevence kriminality na rok 2024–2026 – schválen dne 12. února 2024 usnesením RM č. 191* [online]. Vimperk: oficiální web města, © 2026 [cit. 2026-02-19]. Dostupné z WWW: <https://www.vimperk.cz/assets/File.ashx?id_org=18208&id_dokumenty=34977>.
21. VIMPERK (město). *Přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku* [online]. Vimperk: oficiální web města, © 2026 [cit. 2026-01-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.vimperk.cz/prestupky-proti-verejnemu-poradku-obcanskemu-souziti-a-majetku/d-19732>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (zákon o obcích). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>>.
2. ČESKO. Vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2020, částka 138. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-346>>.
3. ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o některých přestupcích). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2016, částka 98. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>>.

4. ČESKO. Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o úřednících územních samosprávných celků). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 114. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-312>>.
5. ČESKO. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (zákon o obecní policii). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>>.
6. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o Policii ČR). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91. Dostupné také z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>>.

Seznam zkratek

1. **apod.** = a podobně
2. **APK** = asistent prevence kriminality
3. **atd.** = a tak dále
4. **ČR** = Česká republika
5. **MKDS** = městský kamerový dohlížecí systém
6. **MP** = městská policie
7. **např.** = například
8. **ORP** = obec s rozšířenou působností
9. **PCO** = pult centralizované ochrany
10. **PČR** = Policie České republiky
11. **TČ** = trestný čin
12. **tj.** = to je/to jsou
13. **ÚO Prachatice** = územní odbor Prachatice
14. **VIN** = vehicle identification number – identifikační číslo vozidla

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Trendy trestné činnosti na úrovni obce Vimperka dle statistiky PČR ÚO Prachatic.	43
Tabulka 2: Data o vybraných druzích přestupků Městské policie Vimperk.	44
Tabulka 3: Pachatelé kriminality dle věku.	45
Obrázek 1: Schéma organizačního složení a řízení Městského úřadu Vimperk.	29
Obrázek 2: Schéma organizačního složení MP Vimperk.	33
Obrázek 3: Schéma spolupráce asistentů prevence kriminality s dalšími subjekty.	37
Graf 1: Počet klientů využívajících terénní službu.	45

Seznam příloh

- 1. Příloha 1 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 1**
- 2. Příloha 2 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 2**
- 3. Příloha 3 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 3**
- 4. Příloha 4 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 4**
- 5. Příloha 5 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 5**
- 6. Příloha 6 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 6**
- 7. Příloha 7 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 7**
- 8. Příloha 8 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 8**

Přílohy

Příloha 1 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 1

Hlavní průzkumná otázka (HVO):

HPO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

R1: Páchání kriminality či jiné protispolečenské jednání se dle mého v době covidu snížilo a začíná zase pomalu vzrůstat. Nárůst se mi zdá pozvolný, a to z důvodu ubytku, hospod, diskoték či další zábavy pro mladé. Dříve se omladina stýkala veřejně, v dnešní době jsou dle mého trestné činy či přestupky páčány spíše online. Bezpečnostní situaci ve Vimperku hodnotím tak, že je to úměrné okolním městům, necítím se zde ohroženě a myslím si, že Vimperk je relativně bezpečné město. Současné nastavení prevence kriminality je v daném měřítku přestupků nebo trestných činů dostačující, v případě, že se kriminalita či páčání jiné protispolečenské činnosti začne zvyšovat, bude se zřejmě muset nastavit nová preventivní opatření například zvýšení počtu strážníku, zdokonalení MKDS a například navýšit počty APK, protože aktuálně jsou dva, dříve se počítalo se čtyřmi a navíc v současné době APK pokrývají svou pracovní dobou pouze denní službu, nicméně by měli pokrývat a spolupracovat se strážníky i při noční službě, protože romská komunita ožívá zejména večer, takže v tom bych viděl slabinu nastavení prevence.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

R1: Zásadně se naráží v první řadě na otázku financí a v druhé řadě na počet nasazených lidí v terénu. To spolu úzce souvisí, protože když mám lidi do terénu, nemám na ně peníze a naopak. Limitem jsou tedy finanční zdroje na větší personální obsazenost APK či MP. Co se týče MKDS, je limitem taktéž personální pokrytí dispečinku MKDS, jelikož na počet kamer, které jsou ve městě provozovány, by v ideálním případě měli pokrýt dva operátoři MKDS. Další překážkou je nedostatečná komunikace s odborem

životního prostředí při výsadbě zeleně, jelikož vysazování nových stromů v určitých místech bez předešlé konzultace s operátory MKDS ovlivňuje výhled kamery na určitá místa, tím pádem se po určité době stává kamera bezvýznamnou nebo je její záběr velmi omezený. Konkrétní překážka a zároveň limit je pro kamerový systém finanční náročnost na pořízení nových, moderních kamer s funkcemi, které by výrazně podpořily prevenci. Což, je ale pochopitelné, protože město má také svůj rozpočet, který může na MKDS vynaložit.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

R1: Spolupráce mezi PČR a MP jako celkem – tzn. Včetně APK a MKDS je na velmi dobré úrovni. Oproti jiným městům, kde si například PČR a MP dělá naschvály, je to zde opravdu velmi dobré. Spolupráce je opravdu efektivní například z hlediska spolupráce a výpomoci mezi všemi subjekty podílejícími se na prevenci. Je to zejména díky tomu, že Vimperk není tak velké město a subjekty si musí vypomáhat, jinak nedocílí kýženého výsledku. Stěžejní je spolupráce týkající se výměny informací, asistenci při oznámeních, využívání MKDS státní policií. Stejně tak PČR využívá toho, že MP má radar pro měření rychlosti, kdy občas probíhají společná měření rychlosti. Tato spolupráce je určitě efektivní a zlepšuje prevenci kriminality ve městě.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

R1: Efektivita je dokázána určitě i statisticky. Efektivní je, že APK například při zjištění poškození majetku při hlídkové činnosti, které následně předá k dalšímu zpracování, stejně tak MKDS kupříkladu dohledá pachatele jiné protispoločenské činnosti či TČ a následně předává strážníkům MP či policistům PČR zálohu z kamery. Vše je provázané tak, aby to fungovalo a jedno bez druhého by nešlo.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

Faktorem ovlivňujícím prevenci je, že Vimperk je blízko hranic s Německem. Tudiž tady dříve byla ve velké míře prostituce, ta se ale již z města vytlačila. Prevence je ztížena terénem ve Vimperku. Nelze zde pokrýt všechny ulice, protože Vimperk je dle mého nadměrně členitý.

Příloha 2 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 2

Hlavní průzkumná otázka (HVO):

HVO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

R2: Vimperk je dle mého klidné město, kdy zejména ubylo hospod či barů a zároveň bych řekl, že lidé více pijí a baví se doma. Tím je toto skrytější a vzniká méně rizikových situací na veřejnosti, které by ohrožovaly bezpečnost ve městě. V případě větších akcí, kde se nějaké konflikty předpokládají, je posílen dohled zejména MP a PCŘ. Nastavení prevence je určitě dobře nastavené, ale neznamená to, že není co zlepšovat. Chtělo by to opravdu najít nějaké lepší způsoby, jak by veškeré vrstvy obyvatel prevence zaujaly. Což je vzhledem k místním komunitám a věkovým skupinám složité. V případě pokusů o informování či preventivního poučení je komplikované zejména pro věkové rozmezí mezi 12 a 40 lety tak, aby to akceptovali a pochopili.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

R2: U MKDS vnímám omezený rozpočet, který je však pochopitelný. Vybavení či funkčnost kamer nemůže být vzhledem k finanční náročnosti takové, jaké by bylo žádoucí. U APK je důležitá osobnost preventisty, který musí město znát. Ve Vimperku funguje APK velmi dobře a v případě, že do Vimperka přijde nějaká riziková osoba, rychle se s ní spojí a pracuje. Jsou však na město jen dva. V některých případech je to málo. Co se týče besed v místních školách, osobně jsem viděl, že děti vnímají a reagují a jsou rády, že se besedy pořádají, hlavně kvůli jinému způsobu podávání informací než od učitele a spíše je přijmou od strážníka MP či policistů. Překážkou může být propojenost strážníků s obyvatelstvem, aby získali širší pojem o naší práci. Aby si nemysleli, že tu nejsme jen kvůli špatnému parkování, ale i proto, že pomůžeme při řešení sousedských sporů, rodinných konfliktů a třeba aby věděli, že dokážeme řešit i problémy jejich dětí ve školách. Myslím si, že je MP občas zbytečně využívána od ostatních subjektů města k úkonům, které by mohli ve svých kompetencích zvládat sami, ale snazší je to přehodit na MP.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

R2: Nemohu hodnotit vzhledem k ostatním městům, ale spolupráce ve městě je velmi funkční. Informovanost mezi subjekty by mohla být lepší, ale jinak hodnotím spolupráci jako funkční a efektivní.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

R2: Efektivita je pozitivní a MKDS a APK zde mají své místo. Na asistenty prevence se lidé často obrací sami, vědí o nich, ví, že jsou spolehliví a že tu jsou od toho, aby předcházely konfliktům a pomáhaly je řešit například u problémových rodin či osob. Obyvatelé města vědí o MKDS a o tom, že se můžou na MKDS obrátit skrze PČR nebo odbory úřadu. U APK je efektivní povědomí o závadových osobách pohybujících se na území města, a tak například pomohou tyto osoby pro mp, PČR či městský úřad dohledat.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

R2: Sociálním faktorem byla ukrajinská menšina – zejména váleční uprchlíci, kteří měli konflikty s romskou menšinou. Lidé ve Vimperku jsou dle mého uzavřenější, jsou méně otevřeni preventivním programům a preventivním aktivitám. Dále jsou tu konflikty mezi skupinami romských menšin žijícími na území města Vimperka. Vliv má také to, že jelikož je Vimperk malé město, dochází k velké místní znalosti mezi obyvateli a APK a tím pádem jsou více méně respektovány.

Příloha 3 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 3

Hlavní průzkumná otázka (HVO):

HVO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

R3: Bezpečnostní situaci hodnotím uspokojivě vzhledem k tomu, že jsou využívány programy prevence jako APK, MKDS. Osobně se cítím ve městě bezpečně a vždy jsem se tak cítila. Současné nastavení prevence je dle mého názoru ideální, jelikož je vidět jeho funkčnost.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

R3: Ze své funkce vnímám to, že na MKDS již není vyhlášen dotační program Ministerstva vnitra a z tohoto důvodu narážíme na rozpočtový limit, kdy je vše hrazeno z městského rozpočtu. Překážkou je to, že kamery MKDS nelze instalovat na všechna místa, na která bychom je chtěli. Co se týče preventivních besed od strážníků MP a APK je nezáměr z některých místních škol, což komplikuje plošnou informovanost. APK naráží na své limity v tom, že pracují pouze v omezeném časovém rozsahu, až na výjimečná opatření, kdy jdou do práce i jindy než ve své obvyklé pracovní době a nejsou k dispozici například noční službě.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

R3: Spolupráce je plně funkční a efektivní, zároveň i nutná. Jinak by celý systém prevence nefungoval tak, jak má.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

R3: APK i MKDS jsou maximálně efektivní a vzhledem k ohlasu dalších subjektů lze usuzovat, že efektivita je na vysoké úrovni.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

R3: Například co se týče besed od Policie ČR či MP, je zřetelný specifický sociální faktor, a to menší zájem široké veřejnosti, což znemožňuje jen obtížně šíření informací o

možných hrozbách. Organizační podmínky týkající se realizace prevence jsou dle mého nastaveny ideálně a veškeré subjekty se snaží spolupracovat.

Příloha č. 4 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 4

Hlavní průzkumná otázka (HVO):

HVO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

R4: Bezpečnostní situace se stabilizovala poté, co se zavedla preventivní opatření od roku 2013, od kdy jsou funkční APK a následně MKDS a po spolupráci s PČR. Díky zrušení nonstop barů, heren atd. klesla kriminalita a následně je stabilní a myslím, že lidé se mohou cítit bezpečně. Díky funkčnosti městské policie, která nahrazuje z části i PČR. Nastavení prevence je správné; funguje to; domlouvají se společné preventivní aktivity mezi PČR, MP a APK. Díky besedám pro širokou veřejnost se je nastaveno vše dobře.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

R4: Největším limitem je finanční podpora preventivních programů či projektu, zejména velkou překážku administrativní stránka dotačních programů. Dalším limitem je personální stránka zejména u APK, jelikož výběr je omezený a je složité vůbec asistenta vybrat a splňuje nějaké požadavky a má na to mentálně. Limitem personálním u MKDS je nízký počet operátorů na množství provozovaných kamer, což není možné kvůli finančním limitům navýšit. U besed či přednášek je překážkou to, že školy mají nějaké své programy vůči nabízeným programům od subjektu realizující prevenci ve městě a dále nezájem veřejnosti.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

R4: Za mě je zcela efektivní z hlediska spolupráce mezi subjekty, proto to funguje, jak má. Funkčnost je podmíněna předáváním informací.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

R4: V případě podařeného výběru asistentů je APK nejefektivnějším preventivním nástrojem. Efektivita MKDS je podmíněna modernějšími a finančně náročnějšími kamerami. Takže zde jde efektivitu zlepšovat modernizací. V každém případě je MKDS efektivní v dohledávání přestupků a trestných činů a je hojně využíván i ostatními subjekty.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperk?

R4: Dříve ovlivňovalo Vimperk to, že je blízko hranic, jeho geografická poloha, což je ale již vymýceno. Z hlediska sociálního je aktuálně dle mého bez specifika. Asi zde není žádný místní faktor, který znepříjemňuje realizaci. Sociálním faktorem, který znesnadňuje prevenci je ještě chování obyvatel města Vimperk na sociálních sítích, kdy jelikož jde o malé město veškeré informace uniknou na sociální sítě a někdy i nepravdivé a dochází k mýlkám.

Příloha č. 5 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 5

Hlavní průzkumná otázka (HVO):

HVO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

R5: Bezpečnostní situaci ve Vimperku vnímám jako relativně stabilní, nicméně je důležité upozornit, že část rizikových jevů není bezprostředně viditelná ve veřejném prostoru. Významná část problémů souvisí s rodinným prostředím, výchovnými obtížemi a rizikovým chováním dětí a dospívajících, které se v posledních letech částečně přesouvá také do online prostředí. Nastavení prevence kriminality ve městě považuji za funkční, avšak efektivita se odvíjí od toho, zda prevence dokáže zachytit i „skryté“ formy ohrožení dítěte a zda se podaří včasná intervence u rizikových rodin.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

R5: Za limity považuji především kapacitní a personální možnosti, které mohou komplikovat intenzivní práci s rodinami vyžadujícími dlouhodobou podporu. Další překážkou je návaznost podpůrných služeb (např. dostupnost specializovaných programů, terénních služeb a odborné pomoci). Z hlediska systémového lze jako překážku vnímat i skutečnost, že jednotlivé instituce mají odlišné kompetence a možnosti sdílení informací je nutné realizovat v souladu s právními předpisy, což někdy zpomaluje postup.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

R5: Spolupráci s městskou policií, Policií ČR, školami a dalšími aktéry hodnotím jako převážně funkční. V praxi je zásadní včasné předávání informací. Efektivní spolupráce je podmíněna nejen operativní komunikací, ale také jasným vymezením rolí jednotlivých institucí. Prostor pro zlepšení spatřuji v systematictější koordinaci případů, které se týkají více institucí současně, aby byla intervence konzistentní a dlouhodobá.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

R5: Z hlediska ochrany dětí jsou efektivní zejména preventivní aktivity zaměřené na školy a rodiny, včetně besed a dlouhodobých programů podporujících bezpečné chování. MKDS vnímám jako podpůrný situační nástroj, jehož význam je vyšší při objasňování incidentů ve veřejném prostoru. APK má vysoký přínos v terénní práci a v kontaktu s rodinami a komunitami.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

R5: Specifikem malého města je vysoká míra neformálních vazeb, která může usnadňovat včasné zachycení problémů; zároveň však může vést ke stigmatizaci některých rodin a k rychlému šíření neověřených informací. Významný dopad má i komunitní charakter některých lokalit a proměny sociálních skupin. Tyto faktory mohou ovlivňovat nejen bezpečnostní situaci, ale i ochotu obyvatel spolupracovat s institucemi

Příloha č. 6 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 6

Hlavní průzkumná otázka (HVO):

HVO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

R6: Bezpečnostní situaci ve městě Vimperku hodnotím jako dlouhodobě stabilizovanou a v kontextu srovnatelných měst spíše příznivou. Z hlediska trendů lze pozorovat, že po zavedení a rozvoji klíčových preventivních nástrojů došlo k postupnému snížení některých rizikových jevů ve veřejném prostoru a současně ke zvýšení schopnosti na incidenty včas reagovat. Současné nastavení prevence kriminality považuji za funkční a odpovídající místním podmínkám, a to zejména díky kombinaci situačních a sociálních opatření. Zároveň však platí, že prevence nemůže být „definitivně hotová“ a je nutné ji průběžně přizpůsobovat novým formám rizikového chování.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

R6: Za nejvýznamnější limit považuji finanční a rozpočtové možnosti města, které determinují zejména modernizaci technických prostředků a personální posílení preventivních programů. U technických nástrojů (např. MKDS) je limitující nejen pořizovací cena modernějších kamer a související infrastruktury, ale také provozní náklady a personální pokrytí. U sociálních opatření se obtíže projevují především v personální oblasti – zejména v udržení stabilního týmu a v dostupnosti kvalifikovaných osob pro výkon specifických činností (např. APK). Další překážkou je administrativní náročnost některých dotačních titulů, která zatěžuje kapacity města a v určitých obdobích omezuje rychlost rozvoje opatření.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

R6: Spolupráci mezi subjekty hodnotím jako funkční a v praxi nezbytnou. Efektivita systému prevence kriminality je podmíněna koordinací a sdílením informací mezi městem, městskou policií, Policií ČR, APK, školami a dalšími relevantními aktéry. V místních podmínkách se osvědčuje operativní komunikace a rychlá výměna informací o situacích, které mohou eskalovat.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

R6: Z hlediska města považuji za klíčové dva nástroje – MKDS a APK – které se doplňují. MKDS je významný především jako nástroj podpory objasňování protiprávního jednání. APK vnímám jako efektivní nástroj sociální prevence v terénu, zejména při komunikaci s ohroženými skupinami a při předcházení konfliktům.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

R6: Specifikem Vimperka je charakter menšího města. To může na jedné straně podporovat rychlou reakci na problémové jevy, na druhé straně však může vést ke zkrácenému vnímání situace a šíření neověřených informací. Dále je nutné reflektovat územní specifika a proměny sociální struktury města, které mohou v určitých obdobích zvýšit riziko lokálních konfliktů. Celkově však tyto faktory nevnímám jako nepřekonatelné, spíše jako okolnosti, na něž musí prevence flexibilně reagovat.

Příloha č. 7 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 7

Hlavní průzkumná otázka (HVO):

HVO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

R7: Vimperk je relativně bezpečné město, systém prevence je dostačující; při nárůstu protiprávního jednání by bylo nutné posílit kapacity a upravit opatření.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

R7: Limity jsou hlavně finance a personál. Je málo lidí, protože je zaměstnavatel není schopen zaplatit, zejména ve státní sféře.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

R7: Spolupráce s MP, APK a MKDS je velmi dobrá, klíčová je operativní součinnost. Dokážou nám pomoci s dohledáním spousty osob a při opatřeních jsou k dispozici také, takže přinášejí efekt při komunikaci s menšinami.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

R7: MKDS pomáhá objasňovat. To nám hodně pomáhá, když řešíme například dopravní nehody. APK je přínosné v terénu a při opatřeních, jak jsem již zmiňoval.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

R7: Myslím, že se nijak nelišíme od jiných měst, možná tu je jiné složení lidí, než v jiných městech, ale rozhodně bych neřekl, že to výrazně ovlivňuje realizaci prevence. Každý se tu s každým zná.

Příloha č. 8 – Záznam rozhovoru s respondentem č. 8

Hlavní průzkumná otázka (HVO):

HVO: Jaké problémové aspekty ovlivňují efektivitu prevence kriminality na místní úrovni ve Vimperku?

Dílčí průzkumné otázky (DO):

DO1: Jak hodnotíte bezpečnostní situaci a současné nastavení prevence kriminality ve Vimperku?

R8: Situace je stabilní, prevence funguje a lidé se většinou cítí bezpečně.

DO2: Jaké konkrétní překážky a limity vnímáte při realizaci preventivních opatření?

R8: Největší limit jsou kapacity (málo lidí), čas a finance.

DO3: Do jaké míry je spolupráce mezi subjekty podílejícími se na prevenci kriminality funkční a efektivní?

R8: Spolupráce s MP a PČR je funkční, důležité je předávání informací, které vážne.

DO4: Jak hodnotíte efektivitu konkrétních preventivních nástrojů?

R8: APK je účinné v komunikaci v terénu a v předcházení konfliktům. MKDS pomáhá dohledat události.

DO5: Jaké specifické místní faktory ovlivňují realizaci prevence kriminality ve městě Vimperku?

R8: Je to malé město. Každý tady zná každého a občas ztrácím autoritu, protože jsem pro všechny kamarád. Tak se tady vše rychle šíří, hlavně na Facebooku.